ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

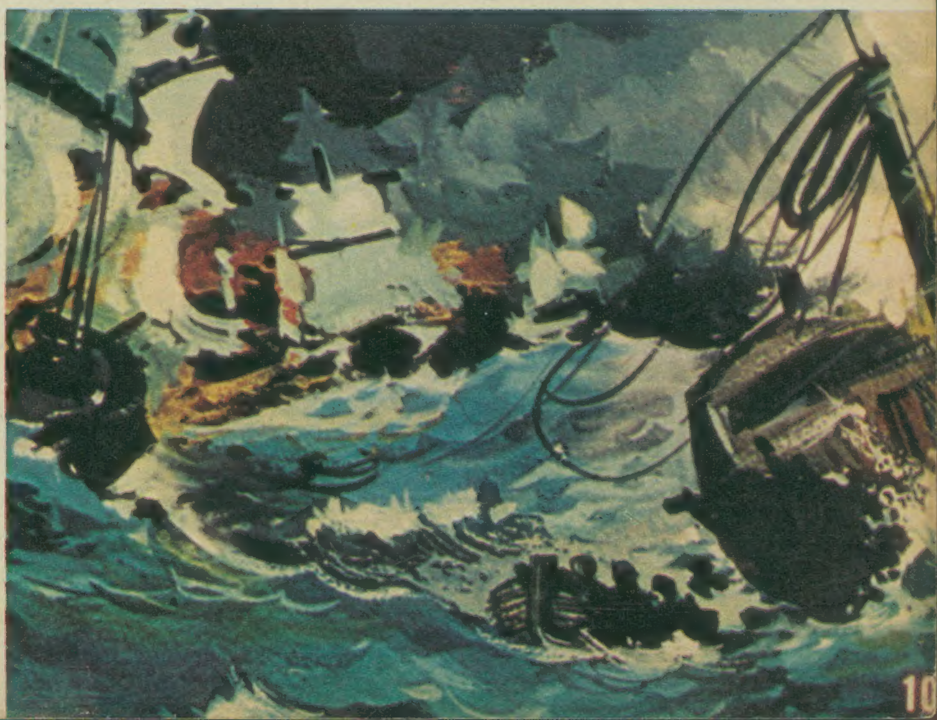
БРОЈ 1150

11. I 1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП
ХУМОР

Ripley **Веровали или не!**

ЖРТВЕ ОБИЧАЈА

КАДА ЈЕ МАХАРАЏА **МАН СИНГ** ИЗ АМБЕРА, У ИНДИЈИ, 1615. ГОДИНЕ ПОГИНУО У РАТУ, **НА ЛОМАЧУ НА КОЈОЈ ЈЕ СПАЉЕНО ЊЕГОВО ТЕЛО ПОШЛО ЈЕ И ЊЕГОВИХ 60 ЖЕНА.**

КАПЕЛУ

У ШВАЈЦАРСКОМ ГРАДУ **ХОФЛУЕ** САГРАДИЛА ЈЕ 1250. ГОДИНЕ АЊЕС МАНЖКПАН У ЗНАК ЗАХВАЛНОСТИ ШТО ЈЕ ПОНОВО МОГЛА ДА ЗАГРЛИ СВОГ СИНЧИЋА МАРКАРДА **КОГА ЈЕ ОДНЕО ЈЕДАН ОРАО.**

ПТИЦА ЈЕ САМА СПУСТИЛА ДЕТЕ НА ОБАЛУ ОБЛИЖЊЕ РЕКЕ.

Немачки филозоф

ФРИДРИХ НИЧЕ

ЈЕ КАО ДЕВЕТОГОДИШЊИ УЧЕНИК ЗАЖЕЛЕО ДА ПОДРАЖАВА РИМСКОГ ЈУНАКА МУЦИЈА СЦЕВОЛУ КОЈИ ЈЕ САГОРЕО СЕБИ ДЕСНУ РУКУ ДА БИ ДОКАЗАО СВОЈУ НЕУСТРАШИВОСТ, ПА ЈЕ **ЗАПАЛИО НА ДЛАНУ ДЕСЕТАК ШИБИЦА И ПУСТИО ИХ ДА ТУ САСВИМ ИЗГОРЕ — ЧАК И НЕ ТРЕПНУВШИ ОД БОЛА.**

МЕАНДЕР

НАЗИВ ЗА РЕЧНЕ ОКУКЕ У РАВНИЦАМА И СТАРИ ГРЧКИ ОРНАМЕНТ У ОБЛИКУ ТРАКЕ, ПОСТАО ЈЕ ПО ИМЕНУ КРИВУДАВЕ МАЛОАЗИЈСКЕ РЕКЕ **МЕАНДЕР** КОЈА СЕ УЛИВА У ЕГЕЈСКО МОРЕ.

КОКОШКУ

КОЈА ЈЕ СВАКОГ ДАНА НОСИЛА ПО 2 ЈАЈЕТА ИМАО ЈЕ ЕДВАРД КИЗ ИЗ ЛОС АНЂЕЛЕСА (САД).

Један

ТАНТУЗ

КОЈИ ЈЕ **ПРЕ 1800 ГОДИНА** СЛУЖИО КАО УЛАЗНИЦА У РИМСКИ ЦИРКУС ИСКОПАН ЈЕ У БЛИЗИНИ ВОЛТЕМОУА У ЕНГЛЕСКОЈ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● од свег убраног цвећа хризантема најдуже задржава свежину.

● температура која се ствара у цилиндрима аутомобилског мотора два до три пута је виша од температуре вулканске лаве.

● стари Египћани употребљавали су неку врсту маказа које су обликом подсећале на клешта од рака. Данашњи облик маказе су добиле тек у 10. веку.

● Гренланд је по површини већи од Немачке, Шпаније, Француске, Шведске, Белгије, Холандије и Португала заједно.

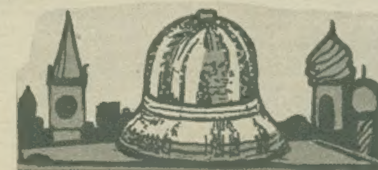
● обрада гвожђа била је у примитивним цивилизацијама толико цењено занимање да су они који су се њиме бавили имали нарочите привилегије.

● на глави једног човека могуће је наћи власи које су и до шест пута дебље од осталих.

● највеће звоно на свету је „Цар-звоно" у Москви изливено 1735. године. Звоно има у пречнику 6,6 метара, зидови су му у просеку дебели 48 сантиметара, а тешко је преко 205 тона. Када је дрвено постоље на којем је стајало изгорело, звоно је пало

и пукло на једној страни. Данас звоно стоји на гранитном постољу у Кремљу.

● најсамотније дрво на свету вероватно је једна палма у оази Тенере у Сахари: у кругу од 1600 километара нема ниједног другог дрвета.

● у свим морима и океанима има толико злата да би на сваког становника на нашој планети дошла најмање по тона, наравно ако би се нашао лак и економичан начин за добијање злата из морске воде.

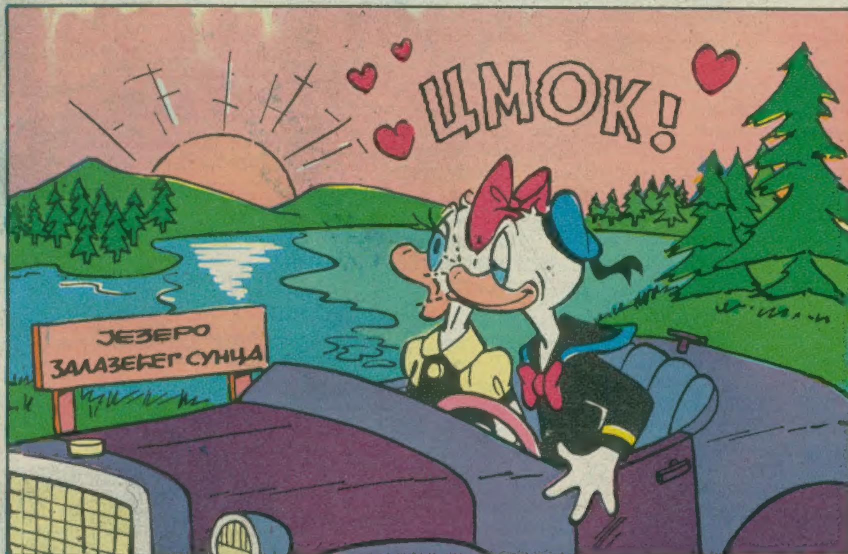

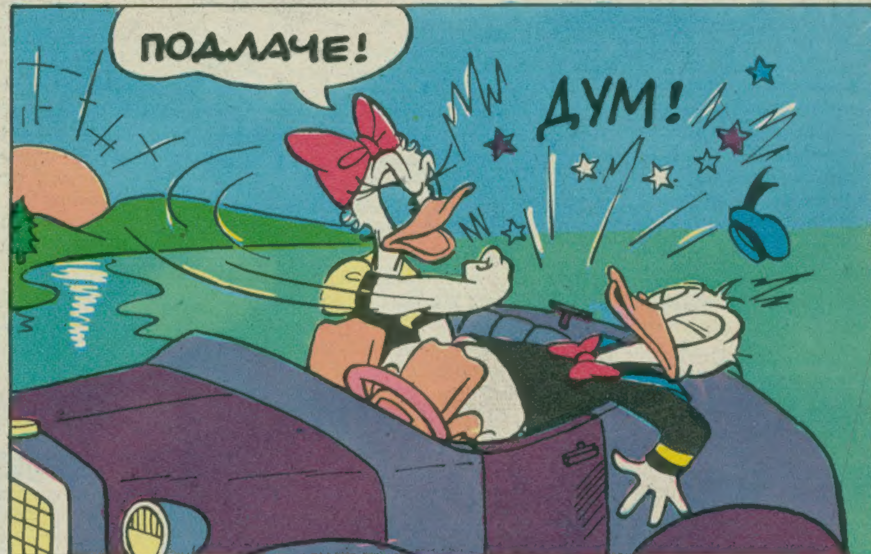
Walt Disney

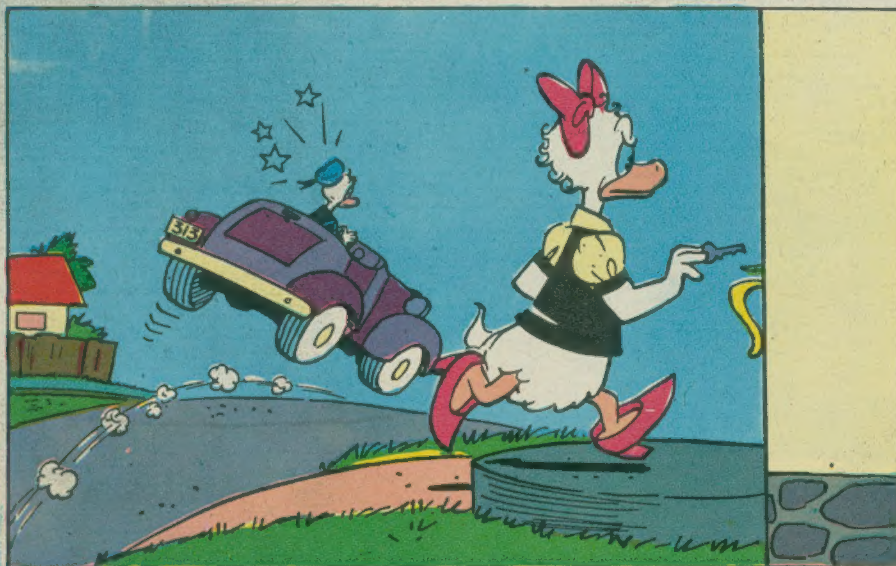
ПАЈА ПАТАК

ВЕЧЕ ЈЕ ВИШЕ НЕГО ЛЕПО! 'АЈДЕ ДА СЕ ОДВЕЗЕМО ДО ЈЕЗЕРА ЗАЛАЗЕЋЕГ СУНЦА!
БИЋЕ ДИВНО, ПАЈО!

ПОСМАТРАЋЕМО ОДРАЗ ЗАЛАЗЕЋЕГ СУНЦА У КРИСТАЛНОЈ ВОДИ!
АЛА ЈЕ ТО РОМАНТИЧНО...

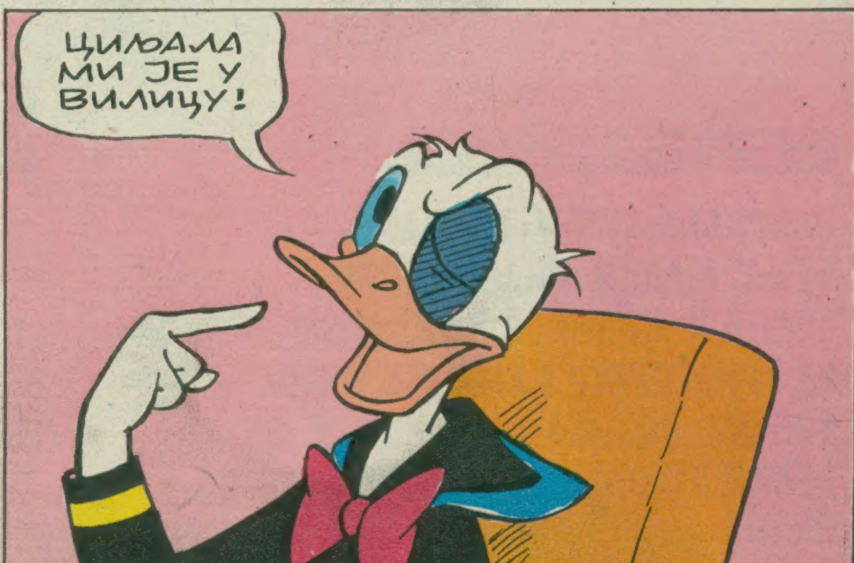

РАФАЛ ЗА ЦРНУ ЛИ

Харикени су се тешком муком пробијали кроз облаке избегавајући опасне врхове приобалних планина. Иза њих, на извесном одстојању, ишли су спитфајери, њихова заштитница за случај да непријатељ нападне. По немогућем времену наши пилоти грабили су према северу. Журили су јер је од партизанских обавештајаца стигла вест да се заједно с осталим непријатељским јединицама које беже из Грчке и Југославије на запад, и једна немачка моторизована колона повлачи на путу Книн — Бихаћ. Задатак ескадриле командира Ценића био је да с одељењем харикена наоружаним ракетама по сваку цену пронађе и уништи овај конвој.

Али, први пут откако је са својим момцима на Вису, а имао је иза себе акције и на копну и на мору, Ценићу се чинило да неће успети. Густи облаци скривали су све. Како уништити противника кога и не видиш?

Спазили су нас!

Приближавали су се Книну; градићу на тешко приступачном терену десне обале Крке. На висини од око три хиљаде метара пилоти су кроз процепе у облацима угледали зидине старе тврђаве на брду Светог Спаса. Некада највећи средњовековни град у Далмацији опасан дебелим и јаким зидинама, сада је био јако непријатељско утврђење.

Пошто су средином 1944. изгубили Далмацију, Немци су одлучили да се из Книна бране до последњег. Повукли су се у овај град, добро утврдили само место и околину, и спремали се да дочекају 8. корпус народноослободилачке војске који је надирао према Лици и Босни.

Ескадрила пилота Ценића знала је да је град одлично чуван противавионским топовима али се данас због тога није морала много бринути. Новембарско јутро било је тако облачно да се ни прст пред оком није видео. Како су Немци ипак успели да их спазе не зна се, тек партизани умало своју неопрезност нису скупо платили. Одједном се око авиона забелело од многобројних облачића. Биле су то експлозије противавионских граната.

— Разлаз и скрећи на север! — наредио је одмах Ценић.

Кад су се нашли изван зоне дејства, сви су били на броју. Нико није погођен. Нешто касније скренули су на запад према Бихаћу контролишући друм крај реке. И даље је било тмурно, али се видљивост ипак нешто побољшала.

Од немачке колоне за којом су кренули у потеру — ни трага.

Прилика која се не пропушта

Пилот Гавриловић који је управљао спитфајером из пратње, изашао је из облака негде западно од Книна ка селу Сучевићи. Погледао је доле. Био је веома запањен оним што је видео. Друмом се кретала колона од тридесет тенкова, борних кола и камиона. За почетак је заборавио и формацију у којој је летео и друга Ћирила који је остао иза њега у облацима и харикене који су имали задатак да униште конвој. Једноставно, није могао да пропусти прилику. Пикирајући отворио је на колону ватру из топова и митраљеза.

Немци нису очекивали у овом крају никакав напад, ваздушни понајмање. Колона се зауставила и војници у зеленим униформама потрчали су да крај друма потраже заклон. Један камион је букнуо. Гавриловић се извукао из напада и после оштрог заокрета поново распалио. Немци су упаничено искакали из возила тражећи спас у камењару.

Тек тада се млади пилот сетио бомбардера. Јер, он сам без праве муниције неће моћи да уништи оволико возила. Позвао је вођу харикена преко радио-станице и саопштио шта је открио.

У међувремену Гавриловић није губио ни часа. Проконтролисао је има ли топовске и митраљеске муниције, погледао како стоји с горивом и поново се сјурио дуж колоне пуцајући из свег наоружања свог спитфајера — из два топа и четири митраљеза. Спустио се на свега две стотине метара изнад земље! Одавде су му камиони изгледали као нанизани на канапу. И таман кад се спремао да притисне окидач циљајући на кабину једних црних луксузних кола, осетио је страховит потрес. Доле испод њега експлодирао је камион пун муниције. Јак ваздушни удар одбацио је спифтајер увис.

Пилот је изгубио контролу над апаратом. У последњем тренутку успео је да га исправи и тако избегне судар. Великом брзином прошишао је тик поред једне оштре ивице.

По крилима и трупу нешто је ударало.

Стража без муниције

Чим се мало измакао од места експлозије, пилот је морао да провери реагују ли команде. Добро је, кор-

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ЗАБОРАВЉАЈУЋИ НА НАРЕЂЕЊЕ МЛАДИ ПИЛОТ ГАВРИЛОВИЋ ЈЕ ПИКИРАО НА КОЛОНУ ОД ТРИДЕСЕТАК КАМИОНА И ОКЛОПНИХ ВОЗИЛА. ВОЈНИЦИ У ЗЕЛЕНИМ УНИФОРМАМА ПОЧЕЛИ СУ ПАНИЧНО ДА ИСКАЧУ И ТРАЖЕ ЗАКЛОН.

МУЗИНУ

мила су покретала машину. Погледао је на бројач муниције: казаљке су стајале на нули! Кроз прозорчић је видео неколико рупа на крилима. Кад му је поглед склизнуо доле на терен испод угледао је необичан призор. Испред колибе стајао је неки човек, вероватно чобанин. Посматрао је битку мирно ослоњен о штап. Авиона се није уплашио јер је видео звезду, па је на друм гледао као на какву представу.

И Гавриловића је и те како интересовало шта се догодило на путу. Заокренуо је и погледао на немачка возила. Био је задовољан. Успео је да запали пет возила која су сад буктала бацајући пламен високо.

Зажалио је што нема више муниције. Желео је да погоди ону црну лимузину на крају колоне у којој је сигурно неки виши официр.

У том часу зачуо је глас вође харикена који су се пробијали према Сучевићима. Гавриловић му је одговорио и пошао у сусрет бомбардерима. Наједанпут, кад је већ угледао харикене, дотад притајени флакови поред села отворише густу ватру. Авиони су се не чекајући наређење нагло разишли и тако нашли ван домета немачких противавионских топова. Паљба одоздо није престајала, али наши пилоти нису имали намеру да се врате. Њима је сада било најважније да униште моторизацију и војску која је бежала.

Харикени су се најзад поново средили и заузели борбени распоред. Гавриловићу није преостало ништа друго него да се попне више и одозго осматра небо. Може бити од користи својим друговима једино ако се ту врти. Уосталом, откуд непријатељ зна има ли он муниције или не! Потражно је очима Ћирића. Његов спитфајер покушавао је да кроз облаке пронађе и пристигне групу харикена. Због њега ће сада овај стари и искусни пилот морати да се бори за обојицу.

Ваљда ће све добро проћи, надао се Гавриловић.

Ћирило улеће у гужву

Први је кренуо у напад командир ескадриле Ценић. Знао је како се то ради. Налетео је на колону са зачеља. Прва ракета погодила је један камион негде око средине колоне и буквално га разнела у комадиће. Ценић се није журио. Одмерен, хладнокрван, испалио је још једну ракету више према крају конвоја. Опет пун погодак.

Извукао се увис, пошао у заокрет и спремао се за следећи напад. Његови харикени су се вешто распоредили, нишанили и испаљивали убиствене ракете за које ни тешки оклопни тенк није представљао никакав проблем.

Немци су се, у међувремену, ипак мало прибрали и отворили ватру из многобројних митраљеза. Али, нико од партизана није се обазирао на то. Напад је настављен све док ракете нису испуцане до последње. Ништа зато. Сваки харикен имао је по два топа, а и граната је било довољно.

Вратили су се да униште преостала возила. Топовски рафали пробијали су редом моторе и камионе. Пожар за пожаром ширио се, ватре су се спајале једна с другом. Био је то величанствен и страшан призор у исто време. Цео друм се претворио у пламен.

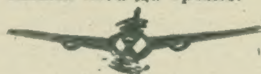
Тада је Гавриловић чуо у микрофону глас свог друга Ћирила.

— Имам пуне реденике муниције — јављао му је. — Не мислим тако да се вратим у базу. — Само што је Гавриловић заустио да му каже како он нема ниједног метка, а Ћирило је већ нестао у гужви. „Неће се ваљда сад појавити немачки ловци — размишљао је Гавриловић. — Само би ми то још требало".

Наставио је да кружи изнад попришта битке желећи да се све ово што пре заврши и да се што пре удаљи од овог пакла.

Кад је следећи пут бацио поглед доле, цела колона била је у пламену. Умешао се и Ћирило и послао рафал: горела је и она проклета лимузина.

Било је време да се крене на аеродром. Овде више ни су имали шта да траже.

Пробијајући се између високих кула снежних облака авиони су убрзо после успешно обављеног задатка стигли на Вис. Ниједан наш пилот није погинуо, нијеДан рањен. Више авиона је оштећено, а Гавриловићев спитфајер добио је седам погодака!

Ђ. М.

ШАМПИОНИ ИЗДРЖЉИВОСТИ

Живе у самом срцу Сахаре, на безводним високоравнима Тибестија, где нема чак ни песка јер га односи врели пустињски ветар. Околина подсећа на снимке Месечеве површине: беживотни кратери, голо камење, пустош. Најближа оаза с тридесетак стабала урминих палми удаљена је три стотине километара.

И ту, на тромеђи Чада, Нигера и Либије, живи номадско племе Тубу које неки етнографи сматрају најстаријим становницима Африке. У јесен прошле године у том крају је боравила једна међународна научна експедиција с циљем да одгонетне загонетку звану Тубу.

То путовање, које су организовала три белгијска универзитета нимало није личило на екскурзију. Две и по хиљаде километара кроз пустињу омогућиле су научницима да се на сопственом искуству увере да племе Тубу живи у екстремним условима — тим изразом се означава граница преко које је живот за човека немогућ. Нико из експедиције не би могао да опстане ту ни неколико дана да није било потребне опреме: специјално израђених шатора, покретних фрижидера и возила с клима-уређајима.

Научнике је највише интересовало чиме се припадници племена Тубу хране, како се бране од губљења воде из организма, откуд им готово фантастична издржљивост јер ови номади прелазе и по 90 километара кроз голу, камениту пустињу где се температура ретко спушта испод 45 степени у хладу, ако се хлад уопште може наћи. Научници су га налазили само у сенци својих возила.

Али, тиме се још не исцрпљује списак загонетки које научници желе да реше. Припадници племена Тубу живе веома дуго, до дубоке старости имају све зубе, смртност деце је у односу на остале народе Африке веома ниска. Тубу су веома складно грађени, имају уска лица с правим уснама, живе очи. Додуше, од сталних уједа мушица које им не дају мира ни дању ни ноћу, беоњаче су им, нарочито код деце, увек црвене.

У племену Тубу постоји изрека која гласи: „Тубу се задовољавају једном урмом дневно. Ујутру поједу кожурицу, у подне месо, а увече прогутају коштицу". Показало се да изрека није далеко од истине. Исхрана овог племена не мења се током читаве године и састоји се од густог чаја спремљеног од оскудних пустињских трава који пију ујутру, неколико урми за ручак, док им је вечера прегршт проса у који само понекад додају уље палме или истуцано корење. И то је све.

Једном, када се део племена селио с једног краја пустиње на други, с њима је, али у џипу, пошло и неколико лекара. „Од умора више нисмо могли да држимо волан — причао је касније један од њих — а они су се уједначеним кораком кретали испред нас. После четрдесет пређених километара срчани ритам био је код њих као и на почетку пешачења."

Кад се караван научника и домородаца зауставио да преноћи, лекари су понудили номадима месну супу из конзерви. Само што су је узели у уста почели су да пљују. Укус меса био им је потпуно непознат. Како Тубу могу да опстану без беланчевина животињског порекла? То је још једна загонетка.

Сав материјал прикупљен за време боравка у Сахари биће пажљиво проучен. Можда ће микроскоп и хемијске анализе помоћи да се открије тајна невероватне издржљивости ових становника пустиње.

ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАПИЕНС

Н. ЛЕКИЋ — НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ — Л. СРЕДАНОВИЋ

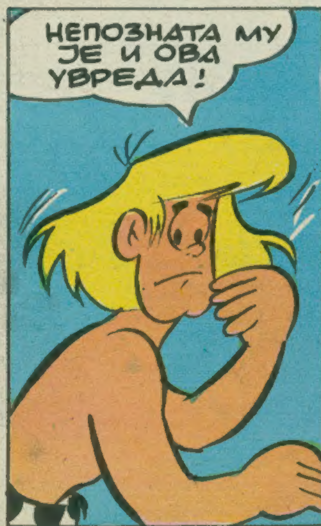
*СТРАХИТИС = НЕДОСТАТАК ВИТАМИНА ЗА ХРАБРОСТ

Наставак петка: ЧОВЕКОЛИКИ ПОБЕЂУЈУ!

У ЛЕДЕНОМ СЕНДВИЧУ

Нисам могао ни да се помакнем нити да зовем у помоћ. На неколико километара уоколо није било никога.

Кад је Каменко Катић те вечери најавио нагло погоршање времена, нисам се много уплашио. Засејани рани усеви били су сигурни у топлим лејама, а све друго што нам је било потребно за живот смештено је на безбедном месту — у подруму. Забрињавало ме је једино што нисам имао довољно дрва за огрев. Иза куће, на дрвљанику, налазили се само неколико букових цепаница, довољно за два-три дана. А зима је била тек на половини. Није било другог избора: морао сам у шуму по дрва јер невреме може потрајати дуже и тада бисмо се могли смрзнути од студени.

Сутрадан, док сам седео у топлој кухињи и играо се са унуком, почео је да веје густ снег. Ускоро се јавио и ветар, који је постајао све јачи и на помолу је била жестока мећава. На путу су се створили први сметови. Кад сам увидео да време заиста постаје све горе, без размишљања сам одлучио да пођем у шуму и довучем бар један товар дрва.

Опремио сам саонице и добро се обукао. Преко рамена сам пребацио пушку. Требаће ми ако наиђем на лисицу или угледам орла. Онда сам кренуо.

Уз пут сам навратио код једног комшије да бих га позвао да пође са мном. Али, он није био код куће и морао сам у шуму поћи сам.

ШТА ДА РАДИМ?

Било је толико хладно да из куће није излазио нико. Пут којим сам ишао био је пуст. Трчкарао сам за саоницама да би се загрејао. На крају села мало сам предахнуо у кући мог братанца. Попио сам кафу и оставио пушку која ми је уз пут отежала. Одатле сам отишао у свој забран и почео спремати дрва. Посао је ишао доста споро, јер сам био без рукавица, а дрва су била готово смрзнута. У мислима ми је била само зима која постаје све јача и успео сам на санке натоварити добар товар. До тада је све ишло како ваља, али наједном срећа као да ми је окренула леђа. Кад сам био спреман за повратак, санке су већ биле као приковане мразом за замрзло тле. Одсекао сам чврсту цепаницу и, знојећи се на хладноћи, њом мало подигао санке. Потерао сам коња и сам гурајући натоварене саонице.

Изишао сам на пут и неко време санке су помало клизиле свеже нападаним дебелим слојем снега. А онда, када сам већ мислио да ћу кући стићи срећно, коњ је изненада застао на средини једне узбрдице. Даље није могао ни макнути.

Могао сам само истоварити сва дрва, цепаницу по цепаницу, и с празним санкама успети се на врх узбрдице.

Студен је стезала све јаче, ја сам био уморан и гладан, а морао сам радити брзо јер сам се плашио да ће снег потпуно завејати пут, и тада ни с празном запрегом не бих лако прошао кроз сметове.

Кад сам завршио истовар извео сам коња на равнину и почео да износим и дрва, комад по комад. Свака цепаница чинила ми се много тежа него пре; корачао сам тетурајући се од исцрпљености.

САНКЕ ЈУРЕ САМЕ

Одахнуо сам кад сам завршио. Како смо сад ишли по равном, коњу није било тешко да вуче па сам сео на санке да бих се одморио и мало повратио снагу. Ускоро ћу стићи до првих кућа, мислио сам, и навратити код братанца да се мало загрејем и окрепим. Возио сам се безбрижно, снег је густо падао, и нисам обраћао пажњу куда ни како иде коњ. Он је добро знао пут којим смо ишли, али сада је снег замео све знаке распознавања и коњ је ишао насумце. Кад сам видео да идемо низбрдицом кроз теснац, синуло ми је кроз главу да права недаћа и борба тек почињу.

Са гомиле дрва на санкама нисам могао да скочим јер је с обе стране пута штрчало трње и шибље. Ни коња нисам могао зауставити: санке су саме клизиле низ падину, ударала животињу у ноге и готово је носиле пред собом. Знао сам само да ће се на крају теснаца товар преврнути. Шта ће бити са мном? На излазу из теснаца коњ није издржао терет који га је гурао, саплео се и пао. Санке су се накренуле и претуриле.

Неколико тренутака нисам могао да се снађем где се налазим. Кад сам се мало прибрао, осетио сам на леђима огроман притисак и тежину и схватио са страхом да се цео товар налази — на мени. Из гомиле цепаница вирила ми је само глава. Лежао сам на снегу лицем окренутим земљи. Нисам могао ни да се помакнем. Био сам као прикован за ледено тло.

САН ИЗ ПОТАЈЕ

Најпре сам покушао да ослободим руке, али оне су биле као углављене. Успео сам с муком да извучем само леву. Десна је остала прикљештена. Ноге су ми се укрстиле при паду и тако свијене и укрштене притискао их је терет. Срећом, пао сам у дубок, мек снег и кичма ми је била неповређена. Скупио сам снагу, напрегао цело тело и покушао да се подигнем, али да сам био и много јачи сигурно не би успео. Нисам покренуо ни ноге које су ме болеле и полако трнуле.

За то време коњ се подигао и немоћно посматрао моју шубару и главу која је вирила из гомиле дрва. Викао сам на коња надајући се да ће повући преврнуте санке и тако бар донекле изменити положај у којем сам се налазио потпуно немоћан. Али, коњ се само мало тргао и поново се умирио.

Почео је да ме хвата паничан страх. Осећао сам да ми се прсти на левој руци полако мрзну. Сетио сам се других несрећа у мећавама и снегу и још више се уплашио. Ускоро сам осетио да ми мраз хвата цело тело. Нисам се надао спасу, иако сам викао колико год сам могао. У ствари, из мене је викао страх. Међутим, убрзо ми је нестало и снаге и гласа. Нисам могао ни да се помакнем нити да зовем у помоћ. Сетио сам се језом да по оваквом времену завејаним путем на којем сам беспомоћно лежао ретко ко наилази. Ни од мојих укућана нико неће поћи да ме тражи јер не знају да сам у шуму пошао сам. У шуму никада не треба ићи сам јер шума је — шума, сетио сам се старог савета и правила. Више нисам могао сређено ни да размишљам. Лагано, као из потаје, хватао ме сан, и ја сам знао шта тај сан доноси. Заспем ли у снегу, мислио сам грозничаво, биће то мој последњи сан у животу. Отимао сам му се: тресао главом, ударао у облутке колико ми је то дозвољавао положај, трљао снегом промрзле образе.

ЗАСПИМ ЛИ У СНЕГУ, ЗНАО САМ, БИЋЕ ТО МОЈ ПОСЛЕДЊИ САН У ЖИВОТУ.

И кад сам већ био сигуран да је под том гомилом дрва све готово, да су сан и смрзавање неизбежни и непобедиви, чуо сам нечији глас као да долази из даљине. Мислио сам да већ сањам, не верујући да то заиста неко долази. С муком сам отворио очи и угледао пред собом човека. Као кроз маглу препознао сам комшију којег сам тражио пре поласка у шуму. Он ме је продрмао и покушао да извуче, али није могао. Ослободио ме тек када је с мог тела уклонио дрво по дрво. Сваки његов покрет и корак изгледали су ми веома спори и дуги. Кад је све било готово, с болом сам покренуо ослобођено и смрзнуто тело.

После неколико дана, мало опорављен и јачи, вратио сам се на место где су остала дрва, натоварио их на санке и кренуо кући. Са мном је сада мој комшија ишао целим путем.

Ђорђе Каматовић
Забележио унук: **Божа Каматовић**,
студент, Ђуковачка 5, Земун
(Хонорар 250,00 дин.)

ЗАБАВНИКОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

ВЕЛИКИ ЉУДИ

КРИСТОФОР КОЛУМБО

ПОЋИ ЋУ НА ЗАПАД! 1

САЊАР ИЗ ЂЕНОВЕ — Кристифор Колумбо, човек који је случајно открио Америку, рођен је 1451. године у Ђенови. Ту је у очевој радионици за чешљање и предење вуне, понесен узбудљивим причама ђеновљанских морепловаца, сањарио о далеким земљама до којих се само преко мора може стићи. На пучину се први пут отиснуо кад му је било осамнаест година, а у двадесет и осмој неким послом је отпловио у Португал и више се није враћао у родну Ђенову.

У ШПАНИЈУ ЗБОГ ДУГОВА — Године 1480. Колумбо се оженио Филипом де Перестрело, кћерком чувеног поморца Бартоломеа Перестрела, али море га и даље привлачи. Тада плови у далеке афричке земље и проширује знање о поморству, проучава литературу, прави белешке. Кад је почео да прави планове како ће отпловити на Далеки исток путем којим нико до тада није прошао, морао је да побегне у Шпанију јер се бојао да ће због великих дугова најзад доспети у затвор.

ДУГ ПУТ ДО БОГАТСТВА — Далеки исток са земљама зачина био је прави извор богатства за Европљане, али до њега се тешко долазило. Трговачке путеве кроз Средоземље држали су Италијани и муслиманске земље у северној Африци, па су се Португалци спремали на далеки пут око Африке. А за Колумба су остаци вегетације, које је видео на пучини Атлантика далеко према западу, били доказ да тамо мора постојати копно, да је тамо, можда, Индија!

НА ШПАНСКОМ ДВОРУ — У Шпанији је Колумбова идеја да пође у Индију пловећи према западу наишла на велико интересовање. Кад су за њу чули шпански краљ Фердинанд и краљица Изабела, Колумбо се ускоро нашао на њиховом двору. Иако је Шпанија после рата с Маврима била у тешкој новчаној ситуацији, краљ и краљица су одлучили да опреме Колумбову експедицију. Одмах је одређен одбор који је требало да детаљно размотри Колумбове планове за ово, и за Колумба и за Шпанију, значајно путовање.

СНАЛАЖЉИВИ БРОДОЛОМНИК. — Колумбо је у Португалу постао морнар и често учествовао у поморским биткама. После једне такве битке његов брод је потонуо а он је уз помоћ весала успео да стигне до обале. Море га је избацило поред познате школе за поморце у Лисабону коју је основао принц Хенрик Морепловац. Ова игра случаја навела је Колумба да још једном поверује како је предодређен за великог морепловца. Настанивши се у главном граду Португала, који је у то време био једна од најјачих поморских земаља на свету, Колумбо је почео да црта поморске карте и да се бави наутиком.

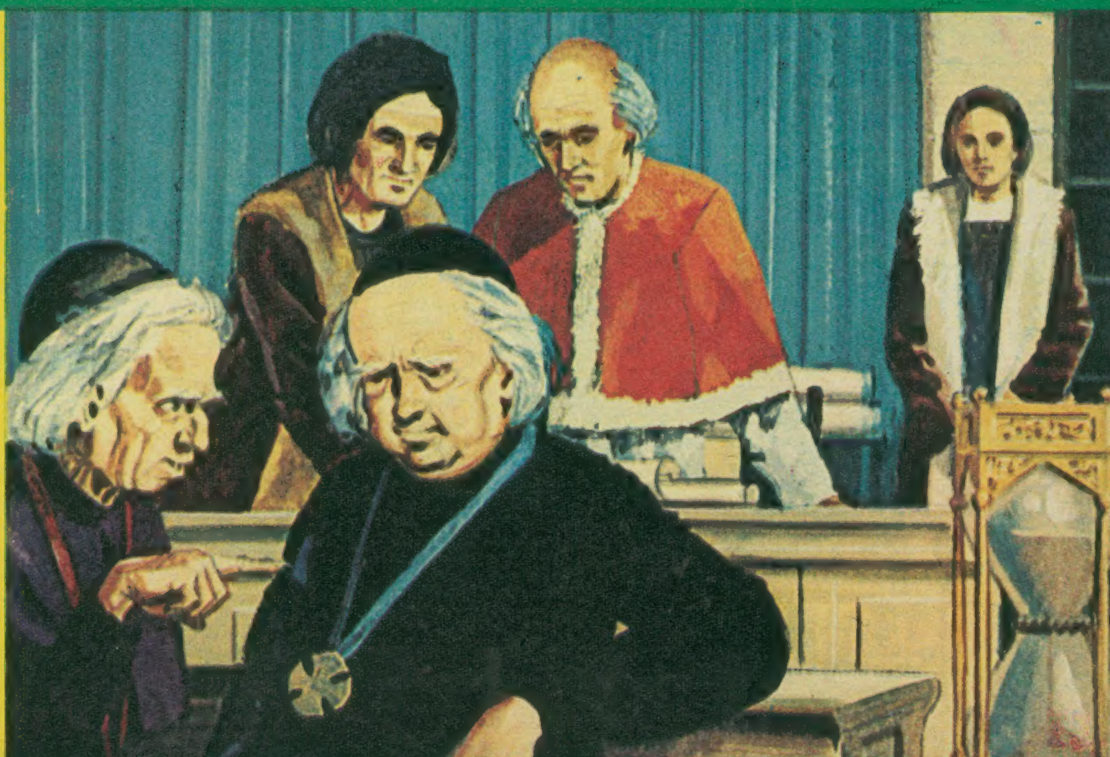
ЗЕМЉА ЈЕ ОКРУГЛА — Кад је прихватио идеју да је земља округла, Колумбо је израчунао да ће раздаљина између Португала и Индије бити мања ако се океан прелази пловећи према западу. У ствари, његови прорачуни су били пуни грешака па се тако тамо где је он очекивао Индију нашао нови континент — Америка. За Колумбове планове је ускоро сазнао португалски краљ и одбацио их као нетачне и немогуће.

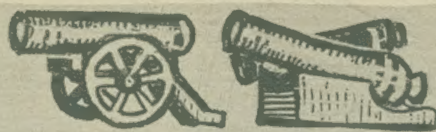

ЗАХТЕВ ЈЕ ОДБИЈЕН — Одбор је тражио сваку појединост Колумбовог плана и водио дуге разговоре с њим. А Колумбо је често говорио неодређено и нејасно. Он није имао никакав прецизан план, осим да плови према западу. Желео је да постане славан и богат. Одбору су његови аргументи деловали неубедљиво а читава идеја је била доста нејасна. На крају, после четири године разматрања, његов захтев је одбијен. Остало је још да краљ и краљица дају последњу реч.

НАСТАВИЋЕ СЕ

ЗВОНА И ТОПОВИ

НАРЕДИО ЈЕ ПОСЛЕ БИТКЕ КОД НАРВЕ ЦАР ПЕТАР ВЕЛИКИ.

И звона и топови лију се од истих легура и због тога су још из давнина легуре за звона сматране стратегијским материјалом. Спремајући се за рат свака земља се трудила да свог будућег противника лиши могућности да до тог материјала дође. Тако је енглески владар Хенрих VIII издао 1525. године закон по којем се извоз готових звона и изношење из земље материјала за њихово ливење кажњавао смрћу.

За време његове владавине енглески мајстори за израду звона и топова, који су дотад имали засебне еснафске организације, уједињују се у један еснаф. На њиховом еснафском грбу налазили су се штит и звоно украшени круном, затим украшене стреле, топ са топовским зрном и кључеви св. Петра. Био је то симбол који је јасно говорио: и звоно и топ подједнако отварају врата раја.

Готово све до почетка нашег века звона непријатеља била су ратни плен и обе зараћене стране трудиле су се да до њих дођу. Разлог је једноставан: да би их претопили у топове. Међутим, нису претапана само непријатељска звона. После пораза код Нарве 1700. године руски цар Петар Велики наредио је да се с многих руских манастира поскидају звона и претопе у топове.

Историја је забележила многе случајеве претапања звона у топове и топова у звона. Велико звоно на катедрали Св. Стефана у Бечу било је изливено 1710. године по наређењу Јосифа I, и то од 180 топова заплењених од Турака. Звоно је било тешко око 18 тона. Али, када је у првом светском рату Аустрија почела да трпи поразе на фронтовима, аустријска влада је наредила да се звоно скине и поново претопи у топове.

За време француско-пруског рата Немци су од француских топова заплењених на бојишту излили звоно тешко више од 25 тона и 1874. године поставили га на велику катедралу у Келну. Тај џин од звона назван је „Кајзер-звоно“. У првом светском рату Французи су заробили „Кајзера“ и келнског цара (кајзер на немачком значи цар) поново претопили у топове којима су тукли Немце.

У инат победницима, Немци су 1925. године излили за катедралу у Келну друго звоно, исте тежине, од уништених француских топова осталих на територији Немачке.

Необичан споменик свим жртвама првог светског рата подигли су Италијани. Од топова свих земаља које су учествовале у том рату изливено је Звоно смрти. Ово звони само ноћу у спомен свих изгинулих.

Звона се данас не претапају у топове: топовске цеви израђују се од легура висококвалитетног челика који се не може употребити за звона. Па ипак, веза између топова и звона није прекинута: после жестоких топовских окршаја почињу да звоне звона славећи победу или оплакујући погинуле.

ЕГЗО

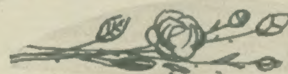
1 **ГУЗМАНИЈА** (Guzmania Cardinalis) — Овај цвет црвене и жуте боје пореклом је **из централне Америке** а припада породици **бромелија** (Bromeliacees). Гузманија воли светлост, али не подноси директно сунце. Земља у којој расте треба да је увек влажна. Док је биљка у цвату, вода се не сме задржавати у левку листова. Као и све бромелије **цвета једном годишње.** Код нас се **не производи** већ се увози из Белгије и Холандије.

2 **ФЛАМИНГОВ ЦВЕТ** (Anthurium Andreanum) — Има га више врста а ово је један од најлепших. Његови срцолики листови изгледају као да су лакирани. Најчешће су **црвени** а могу бити и **ружичасти, наранџасти** или **бели.** Фламингов цвет може месецима да цвета и није га тешко гајити: тражи влажну земљу и ваздух и температуру од 18 до 20 степени. Треба га често заливати, али не претерано хладном водом, и једном недељно влажним сунђером пребрисати му лишће. Пресађује се сваке две до три године. **Anthurium** потиче **из тропских крајева Америке** а код нас се **производи** у **Врањској Бањи.**

3 **РАЈСКА ПТИЦА** (Strelitzia Regina) — Ова позната егзотична биљка није такозвана лончаница, али може да се узгаја и у саксијама. За нормалан развој потребна јој је велика саксија, или нека друга посуда, са обичном земљом за цвеће и стајским ђубривом. У **Јужној Африци,** одакле води порекло, зову је **птица ждрал** а на другим местима је позната као **рајска птица.** Најраспрострањенија је у природи на Канарским острвима. Код нас се узгаја у **Мостару.** Рајска птица је, као и све стрелиције, веома блиска породици банана.

4 **ВРИЕСЕЈА** (Vriesea Splendens) — Њен црвени цвет, дугачак као пламени мач, стоји усред зракасто распоређених листова с попречним пругама. Спада у породицу бромелија а пореклом је из **Јужне Америке.** Кожасти **листови** вриесеја, која лепо изгледа и кад не цвета, имају основни **тамнозелени тон, пруге су јој црвено-смеђе.** Највише јој одговара јутарње сунце и температура од 18 до 20 степени. У пролеће и лето треба је добро заливати водом чија температура одговара собној. Код нас се не **производи** већ се увози.

ТИЧНЕ ЛЕПОТИЦЕ

1

2

3

4

У близини францускот градића Колом беја 1963. године два ноћна чувара убила су вука за којег се нешто касније испоставило да је — месаров пас! Заиста неопростива грешка. А тако је једноставно разликовати пса од вука! Ево једног начина: ако угледате неку сумњиву прилику која вас подсећа на вука, одмах испред ње ставите чанак с водом. Почне ли гласно да лоче — значи пас је. Међутим, ако у тишини, немо, увлачи воду у себе, будите сигурни да је то вук.

Није искључено да вам он неће по свом ружном вучјем обичају, захвалити тако што ће вас грицнути тамо где имате највише меса. Одлично! И то је нов тест. Јер, пас гризе секутићима, а вук очњацима. Ту још нешто морамо додати. Кажу да нема ништа болније него кад те вук уједе. (Осим кад те угризу два вука).

КАО СОЛИДАН АУТОБУС

Међутим, невоља је у томе што за све ове експерименте треба, бар као минимум, имати вука. А где га пронаћи? Не, није реч о белом вуку који је постао појава ређа од летећих тањира, већ о обичном, просечном сивом вуку којим стотинама година родитељи успешно плаше своју децу. И њега је данас тешко срести. Ова некада тако популарна звер сада се у Европи може срести једино на планинама Балканског полуострва, понегде у Шпанији, у Пољској и највише у Сибиру где, како замишљају романтичне особе, нападају на запреге тројки.

Француска је, рецимо, у том погледу веома, веома сиромашна. Само ретким срећницима пође данас за руком да отпреме у царство снова неког курјака. Забележен је један случај у Мандрији, па у Ландама... Али, те су животиње вероватно залутале. Одакле, питање неко. Па, одакле хоћете. Јер, вук у маратону држи рекорд који још нико није оборио. У стању је да читаву ноћ трчи просечном брзином од 25—40 километара на час! Тако би, рецимо, звер која је увече утекла из Београдског зоолошког врта у непознатом правцу, сасвим лако могла освануне у Будимпешти! Баш као **солидан путнички аутобус.**

А некада је у Европи све врвело од вукова. Нападали су подједнако и животиње и људе, лутали као трговачки путници од села до села. Забележено је чак да су у XI веку досађивали пролазницима у Паризу! Да не говоримо о ратовима, гладним годинама или у време куге кад су се појављивали гушће него навијачи на Купу шампиона. Отуда је и сва сила пословица везана за вука.

ВАМПИР ИЗ ГЕ

Очевици су тврдили да је тајанствена животиња у ствари медвед с главом вола, други су били сасвим сигурни да је то аждаја, а трећи се клели да је циновски јеж. У потеру за чудном зверком пошла је хајка од 20.000 људи!

Само се једна животиња може по популарности мерити с вуком — то је његов брат и његов љути непријатељ: **пас!** Испада да је међу сисарима род звери дао човеку и највернијег пријатеља и најзаклетијег од свих непријатеља. И тако људи од памтивека живе између вука и пса, између добра и зла. При том пас му дође нешто као вук који се није баш сасвим покајао, али зато вук ни у ком случају није пас који је кренуо лошим путем. Уосталом, они су тако близак род да кад се две породичне гране реше да се измешају, добијају се одлични резултати. Забележено је при том да ће вучица некако најпре заборавити на исконско непријатељство и учинити корак у сусрет...

КАРАКТЕР ПОКВАРЕЊАКА

Познати природњак Бифон оставио је у својим радовима овакав портрет вука: „Одвратно лице, дивљачки изглед, страшан глас, несносан смрад, карактер покварењака..." С оваквом карактеристиком заиста се не може далеко догурати у животу. Али, оставимо по страни ову нељубазност. Покушајмо да приђемо нашем јунаку с цифрама и чињеницама у руци.

Вук достиже у висину и до 80 сантиметара, тежи 40 до 60 килограма, дуж леђа има тамну пругу, продоран поглед, реп чупав и готово увек сакривен под трбушином, њушка издужена, чељусти... да чељуст је, мора се признати, јака. Курјак је у стању да с овном у зубима претрчи велико растојање. Једним јединим покретом тих истих чељусти прегризе врат телету.

Грозне чињенице, нема шта! Па ипак, наш јунак је исто тако страшљив. Готов је сваког часа да зажди и клисне. Кад нападне престрашено стадо и почне да убија, крв га опије и он сече ли сече лево и десно. Али, довољно је да залаје срчани овчарски пас, да му кочоперни јарац или смела крава покажу рогове, па да брзо дође себи и ухвати маглу.

Свој кукавичлук вук, наравно, не признаје. Често га заодевају у лажно рухо тако да личи на опрезност. Али, само га погледајте како пажљиво њуши све сумњиве предмете: сломљене гранчице, замку, ограде. Јер он тачно зна: треба добро избегавати све што мирише на човека. И данас припадници једног номадског племена које живи на северу Скандинавског полуострва кад се ноћу пребацују са стадима, обавезно на снегу одмотавају обичну узицу. То је сасвим довољно да курјаке држи на пристојном одстојању.

ГЛАД НИЈЕ ТЕТКА

Ипак, све ове ружне приче важе само до оног часа док вук не огладни. А тада он постаје страшан. Кад њему почну да крче црева, он потпуно заборавља да проверава мирише ли негде на човека или не. Нађе ли се уз то још и у чопору, отпустиће све кочнице.

Године 1812. напала је вучја армија једну чету аустријских војника. Ујутру је поље битке било прекривено мртвима. Лешеви војника лежали су усред гомиле вукова. Сто година касније, 1914, на Уралу вукови су напали саонице, преклали неколико коња и убили три човека.

То је цела истина. Али, од истине до легенде није далеко.

Јуна 1764. у околини малог места Геводана у Француској појавила се тајанствена животиња која је посејала страх по целом округу. Одмах су се појавили сведоци који су тврдили да животиња има рогове. Сле-

Да, да, и они који гаје велику љубав према свим животињама уопште морају признати да вук није баш пријатан сусед. Ипак, пробајмо још једном да приђемо овом сивом створењу објективно. Да га оценимо онако како он себе види. Добро, јесте звер, јесте свиреп, али он живи по правилима које му је одредила природа. Лоша нарав? Али, он другу нема!

Чопор вукова ономе ко површно посматра изгледа као најобичнија банда која живи по „вучјим законима" — свак за себе. У ствари вучје друштво је одлично организовано, уједињено чврстом дисциплином, с хијерархијом, својим кастама, звањима и строгим поштовањем обичаја. У вучјем чопору разрађен је до танчина читав церемонијал симболичних покрета, почев од начина како ко има да држи главу, па све до тога како овај или онај члан за-

и улогу: једни крећу на жртву, други је гоне, трећи хватају. Дужности су подељене унапред, пре операције, тактика разрађена до детаља и сваки вук ради држећи се те наредбе.

Само једном годишње наши вукови крше ову тако рећи пруску дисциплину. За ту промену вук има да захвали вучици!

УДВАРАЧИ СЛАБИХ ЖИВАЦА

Крајем јануара зубата лепотица даје до знања својој околини да не би имала ништа против да стекне верног пријатеља. Око ње се скупљају кандидати и по сву ноћ се оглашавају љубавним завијањем и арлаукањем. А вучица? Она се тада растрчи по брдима и доли-

годинама, а понекад и цео живот.

Отприлике шездесет и пет дана после описаног сусрета на свет долази четири до десет вучића — голих и ружних. Мама их чува у јазбини коју је на време обложила сувим лишћем и сопственом длаком. Из пре-

Ако узмете вучића док је још беба, он ће се умиљавати око ваших ногу као свако друго штене. Али, чим наврши пола године, његова вучја нарав победиће приврженост господару. То је и разумљиво: зар је могуће да се у једној јединој гене-

ВОДАНА

дио је тачан опис аждаје, затим циновског јежа и најзад медведа с главом вола!

Очигледно, у питању је био вампир. Нападао је, убијао је, нико није могао да га ухвати. Ма какви да га ухвати, нико га није ни видео! Списак жртава растао је у дужину сваког дана. У целом Геводану живот се зауставио. Људи су седели иза затворених врата, више мртви него живи.

Гувернер је морао да се одлучи на мобилизацију. Прикупљено је преко 20.000 људи! Стигао је и један коњички пук који је краљ послао као своју помоћ. И, најмасовнији лов у историји завршио се успешно. Хајкачи су 22. јуна 1765. убили једну вучицу тешку 63 килограма. Од тога дана убиства су престала, па нема сумње да је геводански вукодлак имао нешто краће име — вук. Многи, међутим, нису могли да се помире с овако једноставним решењем. Сматрали су да ту није могло да прође бар без тигра...

УЈЕО СЕДАМДЕСЕТ ЉУДИ!

Постоје, на жалост, докази да и најобичнији вук може за кратко време да направи такав ршум и да обори све тужне рекорде геводанског вампира — кад је бесан. То је катастрофа! Двадесет и трећег априла 1793. године бесан вук је прохујао кроз осам села у покрајини Оверњ и ујео равно седамдесет особа од којих је петнаестак умрло у страшним мукама. У мају 1784. у Калвадосу други бесан вук одвукао је за собом у гроб преко десет особа.

једнице кострешн длаку на врату и показује зубе. Главну улогу у свему томе има — реч. Тешко оном вуку који подигне усправно реп пред вођом чопора! Пресуда је и кратка и брза. Зато се у сличној ситуацији исплати подвући реп.

Наравно, све ово није због чистог бонтона. Чопор вукова личи на екипу рагбиста. Свак зна своје место

нама вукући за собом поворку удварача. Ова маратонска трка одржава се због тога да би они са слабијим нервима били постепено елиминисани.

Па ипак, и поред овог како нам изгледа лакомисленог почетка, кад вучица једном изабере себи друга она се према браку односи са старомодном озбиљношћу. Пар вукова живи заједно

дострожности вучица има неколико лога да би у случају опасности могла да пресели потомство.

Прва два и по месеца она храни малишане млеком. За то време срећни тата мора да лови за двоје. Потом зубатој дечици уводе у јеловник месо. За почетак и обуку она се не гаде да једу хладно месо, а касније им отац довлачи полуготову жртву коју вучићи храбро докусурују.

Кад је неко вук, он је кратко беба. Са два месеца вучићи су велики као одрасла лисица! У трећем већ лове заједно с родитељима у близини јазбине, а са шест теже читавих петнаест килограма! С годину дана то су већ вукови. Двогодишњи вук је већ искусан вук, а са три године — стари вук, што представља степен више у хијерархији.

Док живе с родитељима, млади вукови се не буне против родитеља како је то иначе модерно међу омладином. Вучја породица састоји се од оца, мајке, шест до седам одрасле деце и након а младунаца. У њој владају осећања која веома личе на љубав.

ПРИПИТОМИТЕ ВУКА!

Кад смо већ код љубави и вука... Ма како звучало чудно управо љубав је нагерала ретке ентузијасте да пробају да припитоме вука. Наравно не говоримо о оним по злу чувеним водичима који су некада ишли од села до села вукући на ланцу звер с брњицом на чељустима. Ове битанге изнуђивале су од сељака новац претећи да ће иначе пустити с ланца свог штићеника.

рацији прекину све везе с пореклом!

Познати природњак 18. века Жак Валмон де Бомар донео је у своју кућу вучића само недељу дана после рођења. Било је то слатко и умиљато створење, с очицама као дугметанца, с плавосивом њушкицом, меканим шапицама... Научник је уживао да се игра са њим, учио га да му доноси папуче и чак спавао с њим у истом кревету. Али, једном се усред ноћи пробудио од бола. Његов питомац глодао му је глежањ на нози!

Постоје, међутим, и овде изузеци. Вукови понекад остају питоми и по неколико година бацајући у очајање лопове и — суседе. Ловоров венац за прво место у верности овде свакако припада вуку извесног господина Мунијеа који је, угледавши свог господара који се после дужег одсуства вања вратио кући, легао на земљу и умро од радости!

И поред свих ових дирљивих примера, и поред вучице која је отхранила Ромула и Рема, без обзира на Киплинговог Моглија и њему сличне, не треба рачунати на исувише брзе промене у односу између човека у вука. Много ће воде протећи пре но што се зли сиви вук претвори у верног пса.

Шпански зоолог доктор Родригез Фуенте сматра да човек и вук могу наћи заједнички језик само под једним условом. Човек, тврди он, мора променити мишљење да су добре животиње само оне које га слушају. Не, свака животиња зна шта сме а шта не и не треба јој натурати по сваку цену оно што она не може да прихвати.

В. С.

УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР. 13

ХЕ! ХЕ! ОБОГАТИХ СЕ ЈА ЗАХВАЉУЈУЋИ ОВОМ ЛЕПЉИВОМ КОНЦУ!

НАЈЗАД МИ ЈЕ ВРАТИО ДУГ! ДАО МИ ЈЕ НОВЧАНИЦУ ОД ХИЉАДУ А ЈА МУ ВРАТИО САМО ДВЕСТА...

ЈЕ Л' ТО ПРОЛЕТЕЛО НЕШТО ЦРВЕНО?

ВЕРОВАТНО ПАПАГАЈ!

НЕ ЗНАМ ЧЕМУ СЛУЖИ АЛ' ВИДЕЋЕМО... ВРЕДЕЛО ЈЕ ПОМУЧИТИ СЕ!

НЕ ЛАЖИТЕ! КО ЈЕ ЈОШ ВИДЕО КОРЊАЧУ ДА ПУШИ!

ГРРР! МОРА ЛИ У ОВУ КУЋУ УВЕК ДА ДОЛАЗЕ ТАКО ДЕБЕЛИ ИНКАСАНТИ?!

НИЈЕ БАШ ПОГОДНА ЗА ОВАКО МАЛИ СТАН, АЛ' ЖИРАФА ЈЕ ЗАИСТА НАЈПИТОМИЈА ЖИВОТИЊА НА СВЕТУ!

НИЈЕ ТО НИШТА! МАЛО СМЕТА... АЛ' ВАЖНО ЈЕ ДА ДОБРО СТОЈИ!

НЕ ПИТАЈ! МАЛОПРЕ САМ ИСПИТИВАО РЕФЛЕКСЕ ЈЕДНОМ КОЊУ!

ЗНАМ, ЗНАМ! ПРВИ ЈЕ У МЕСЕЦУ АЛ' НЕ МОРАТЕ ЈОШ ДА МЕ ОПОМИЊЕТЕ НА ВРАТИМА!

МОРАО САМ ДА ЛИКВИДИРАМ РАДЊУ... ДОЛАЗИ МИ САНИТАРНА ИНСПЕКЦИЈА!

ДОМАР

УФ! НИСАМ ЗНАО ДА СУ ПАЦОВИ ТАКО АГРЕСИВНИ!

ЗАБРАЊЕНО У БОКСУ!

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од ових питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте успели да их пронађете, честитамо! А ако пак нисте свезналице, одговори су ту, у дну стране.

Један стил у архитектури, посебно у изградњи стубова, поникао је у старој Грчкој и добио име по једном од њена четири највећа племена. Овај стил се зове:
а) корски
б) дорски
ц) јавански

Широку свилену траку, пребачену преко рамена, на свечаностима обично носе високи официри или најлепше девојке. То је:
а) дијадема
б) пента
ц) лента

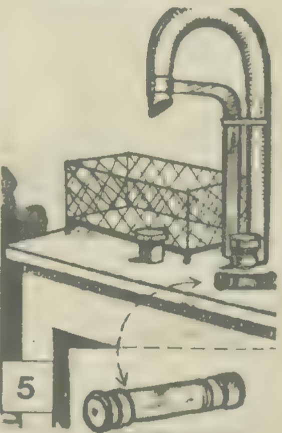

Прозори на којима су ређањем разнобојних стакала приказани разни мотиви називају се:
а) виражи
б) витражи
ц) пејзажи

Наочари које су се некада носиле само на једном оку звале су се:
а) бинокл
б) монокл
ц) трицикл

Систем цеви кроз које се помоћу сабијеног или разређеног ваздуха преносе писма у великим зградама и установама је:
а) пнеуматик
б) аутоматик
ц) супермаркет

Морски мекушац који из жлезде на задњем цреву избацује течност тамноплаве боје, њом замућује воду и тако се штити од непријатеља зове се:
а) корал
б) сипа
ц) сунђер

Електрични апарат који служи за боље струјање или расхлађивање ваздуха у затвореним просторијама је:
а) дегустатор
б) дестилатор
ц) вентилатор

Текст опере или оперете назива се:
а) моменто
б) декрешендо
ц) либрето

Да би се одбранили од најезди манџурских Татара, Кинези су подигли чврст одбрамбени зид дуг 2450 км, висок око 15 и широк 5—8 метара. Изграђен је у:
а) III веку пре наше ере
б) II веку наше ере
ц) XV веку наше ере

Забрањен захват у боксу, када се противници обухватају рукама и тако штите од удараца је:
а) инч
б) клинч
ц) пинч

Дрвореди с обе стране улице или шеталишта зову се:
а) алоја
б) перивој
ц) алеја

Научни израз за резбарење дрвета је:
а) ксилографија
б) ортографија
ц) хагиографија

Деца направу на слици користе за игру и такмичење а одрасли за брање високог воћа или прелаз преко баре или мање реке. То су:
а) нануле
б) штуле
ц) штаке

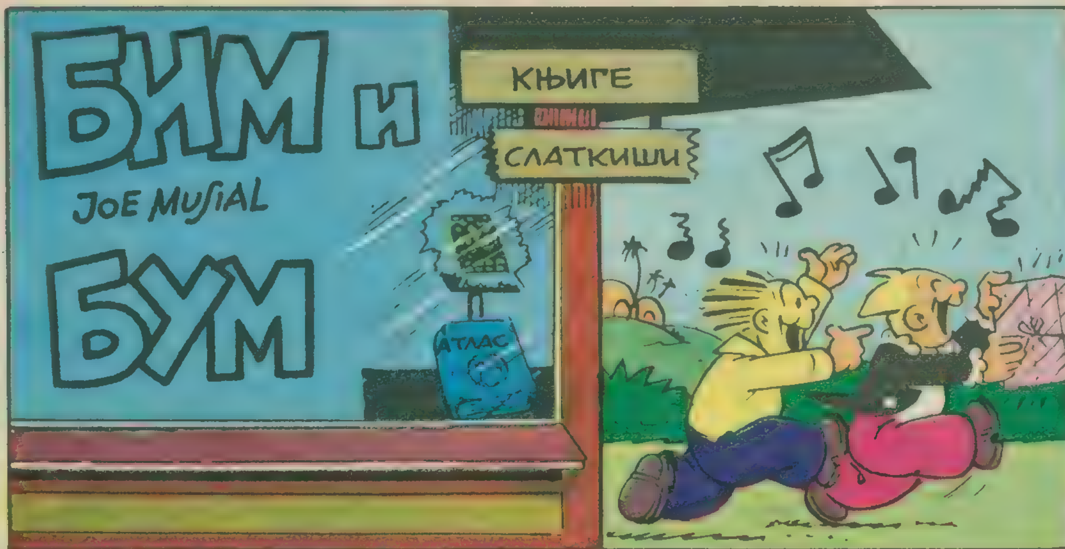
У брдским и шумовитим крајевима често се могу видети сеоске куће покривене или обложене дрвеним даскама. Ова врста крова зове се:
а) шиндра
б) баца
ц) катун

Стање воде у рекама, настало као последица климатских услова, назива се:
а) осека
б) водостање
ц) слив

ОДГОВОРИ:

1—б) дорски
2—ц) лента
3—б) витражи
4—б) монокл
5—а) пнеуматик
6—б) сипа
7—ц) вентилатор
8—ц) либрето
9—а) у III в. пре наше ере
10—б) клинч
11—ц) алеја
12—а) ксилографија
13—б) штуле
14—а) шиндра
15—б) водостање

БИМ И БУМ
JOE MUSIAL
КЊИГЕ
СЛАТКИШИ
АТЛАС

ПОГЛЕДАЈТЕ! НИСМО ЗАБОРАВИЛИ ДА ЈЕ **ДАНАС** МАМИН РОЂЕНДАН!
НЕБЕСА! ЈА... ЈА САМ ЗАБОРАВИО!

ХЕЈ! ТО ЈЕ **НАШ** ПОКЛОН ЗА МАМУ!
КАПЕТАНЕ! ВИ СТЕ ОБИЧАН ПЉАЧКАШ!
ХА!

ХА! ХА! ДАЋУ ГА ЈА МАМИ... КАО ПОКЛОН С **МОЈЕ** СТРАНЕ!

ЈУУ-ХУУ!
МАМА! ДРАГИЧКА!
?

СРЕЋАН РОЂЕНДАН, МАМА! ПОКЛОН ОД **МЕНЕ**!
БАШ СИ ПАЖЉИВ! СЕТИО СИ СЕ! А ШТА ЈЕ ТО ?!?
King Features Syndicate, Inc.

ШТА?!
КУРС ИЗ
ЗА ПОЧЕТНИКЕ
MUSIAL

ТАКО! НЕ СВИЂА ТИ СЕ КАКО ЈА КУВАМ! ОНДА **ЖДЕРИ ОВЕ РЕЦЕПТЕ**!
И ГРЕШКА СЕ НЕКАД ИСПЛАТИ!
АХА! ПРОДАВАЦ НАМ УМЕСТО БОМБОНИЈЕРЕ УПАКОВ'О КЊИГУ!

НАСТРАДИН

ЦРНА БРАДА: ОПСАДА КАНАПЕША II

ОНИ СУ ИЗИШЛИ ИЗ ТВРЂАВЕ!

ОНИ СЕ ИГРАЈУ ПОД КОНТРОЛОМ ЈЕДНОГ ПРОФЕСОРА!

КО ТО ОНИ?
УСКОРО ЋЕШ ЗНАТИ... ПОЂИ ЗА МНОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ КОД ГУВЕРНЕРА КАНАПЕША...
ГУШАРИ МИРУЈУ!
ВЕЋ ОСАМ ДАНА НИЈЕДНОГ НИСМО ВИДЕЛИ!

ПРЕМА ТОМЕ, МОЈИ УЧЕНИЦИ МОГУ ПОНОВО... ДА РАДЕ ГИМНАСТИКУ НА ПОЉАНЧЕТУ ПРЕД ТВРЂАВОМ!

БУДИМО ОПРЕЗНИ! ГУСАРИ СУ У БЛИЗИНИ, А ЦРНА БРАДА ЈЕ ЛУКАВ!

НЕЋЕ СЕ УСУДИТИ ДА НАПАДНУ ДЕЧИЦУ!

ПОГЛЕДАЈ ПРЕМА ЗИДИНАМА, ДЕДИЦЕ!
?

СТО МУ ЗУБАТИХ АЈКУЛА! УСУЂУЈУ СЕ ДА СЕ ИГРАЈУ ДОК ИМ ЈЕ ЦРНА БРАДА ПОД ЗИДИНАМА!

ЧАС ЈЕ ЗАВРШЕН! ПОСТРОЈ СЕ!!!

ХА! ХА! ХА!
И ТИ СЕ УСУЂУЈЕШ ДА МИ ТО ПОКАЖЕШ? ТО ЈЕ ДОКАЗ ТВОЈЕ НЕСПОСОБНОСТИ!
26

МОЗАК ТИ ЈЕ САС- ВИМ ОМЕКШАО, ДЕДИЦЕ! РАЗУМЕШ... ОСАМ ДАНА СЕ НИ- САМ ПО- ЈАВЉИВАО ДА БИ СЕ **ОНИ** ОХРАБРИ- ЛИ!

ХА! ХА! ХА! ОД САДА ЋЕ ОНИ СВАКОДНЕВНО ИЗЛАЗИТИ ИЗ ТВРЂАВЕ! УВЕК У ИСТО ВРЕ- МЕ!

СУТРА ЋУ СЕ УШУЉА- ТИ МЕЂУ ЊИХ, УЋИ ЋУ С ЊИМА У ТВРЂА- ВУ И ОТВОРИ- ТИ ВАМ КАПИ- ЈУ!

ГЕНИЈАЛ- НО! ДОЂИ У ЗАГРЉАЈ СВОМ ДЕ- ДИЦИ!

ДОСТА!
ЦМОК
ЦМОК
ЦМОК

ПУСТИ МЕ !!!
ЦМОК ЦМОК

ДОСТА ЦМАКАЊА! НИСАМ ЈА ВИШЕ МА- ЛИ! НЕ ВОЛИМ ПОЉУП- ЦЕ... МИЛИЈИ СУ МИ ЧАК И ШАМАРИ!

СУТРАДАН...
ОДЛИЧНО! САД МИ ИЗГЛЕДАШ К'О КАД СИ У ДВАДЕСЕТОЈ ГОДИНИ ЗАВР- ШИО ОСНОВНУ ШКОЛУ!
САЧУВАЈ ТО ЗА СЕБЕ, МА- ТОРИ! А АКО СЕ ОД ВАС ЈОШ НЕКО НАСМЕЈЕ... РАЗБИЋУ МУ ТИК- ВУ!

ПАЗИ ДА МЕ У ТОЈ ШКОЛИ НЕ ОБРУ- КАШ!

ОВАКО КАМУ- ФЛИРАН ПРИ- БЛИЖИЋУ СЕ ЗИДИНАМА...

И ТАКО ЈЕ ЦРНА БРАДА СТИГАО ПОД ЗИДИНЕ ГРАДА...

ОХ! ГЛЕДАЈТЕ! КОРЊА-ЧА!!!

НАПРЕД! УРА!

ПОК

ЧАС ЈЕ ЗАВРШЕН! У РЕД!

БЕДНИ БУДУЋИ ИН-ТЕЛЕКТУАЛЧИЋ! СЛОМИО МИ ЈЕ ДВА ПРСТА!

ДОШАО ЈЕ ТРЕНУТАК! У АКЦИЈУ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ПРВИ КОЈИ ЗУЦНЕ МАКАР РЕЧ, ОСВРЋЕ СЕ ИЛИ ВУЧЕ НОГЕ... БИЋЕ ИШИБАН! НАПРЕД МАРШ!

ЛЕВА, ДЕСНА... ЈЕДАН, ДВА...

САД... ИЛ' НИ-КАД!

ПАЗИ ОВОГ БИЦ-МАНА! МОРА ДА ЈЕ ПОНАВЉАЧ!

ДА ИМАМ ТАКВОГ СИНА ПОПЕО БИХ СЕ НА ВРХ ХИМАЛАЈА И НИКАД НЕ БИХ СИШАО!
ПОПЕЋУ ЈА ТЕБЕ НА ПРВО ДРВО...С ОМЧОМ ОКО ВРАТА!

КОД ПРВОГ ЋОШКА ШМУГНУЋУ У НЕКУ УЛИЧИЦУ... А ДОВЕЧЕ ЋУ СЕ ВРАТИТИ И ОТВОРИТИ КАПИЈУ!

САД ЈЕ ПРИЛИКА!

ХОП! ЗБОГОМ, ШКОЛО, НИКАД ТЕ НИСАМ НИ ВОЛ'О!

НИ У ЈЕДНОЈ ШКОЛИ НИСАМ ДУЖЕ ОСТАО!

ЈОШ СЕ НИЈЕ РОДИО УЧИТЕЉ КОЈИ БИ МЕ НА ТО ПРИМОРАО!

ОХ! А АКО СЕ ИПАК РОДИО?

ТАКО ДАКЛЕ! БЕЖИШ ОД ШКОЛЕ? МММ...

ПОЛАЗИ!

И ПАЗИ... ДРЖИМ ТЕ НА ОКУ!!!

ЈОШ НИКО НИЈЕ УМАКАО КСЕНОФОНУ ЛАФРИЗЕТУ ЗВАНОМ РИСОВО ОКО!
ОВАЈ ИДИОТ ЈЕ СВЕ УПРОПАСТИО!

ИНТЕРНАТ
РАД - ДИСЦИПЛИНА ТИШИНА
ЕВО МЕ ИПАК У ШКОЛИ!

ПРАВАЦ ТРПЕЗАРИЈА!
АЛА ЈЕ ОВО НЕКА ЗЛИЦА!

А ТИ... ПОЂИ СА МНОМ КОД ДИРЕКТОРА!
?

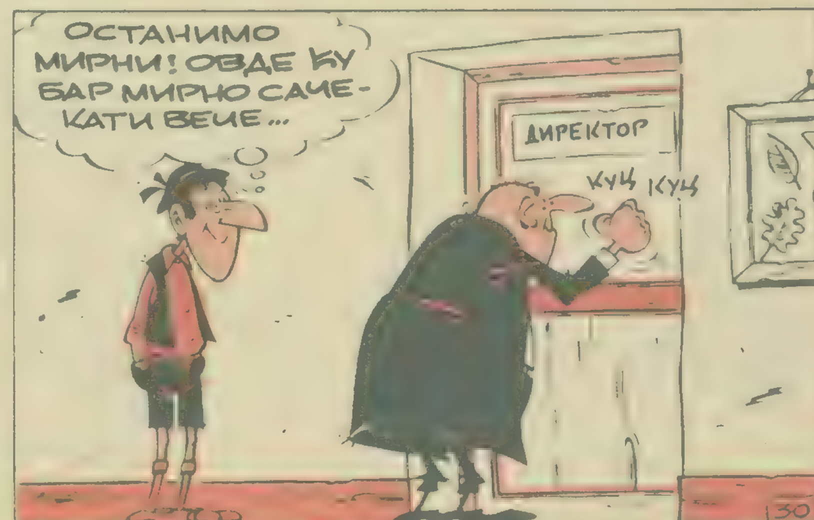

ПОЂИ ЋУ... АКО МИ ЈЕ ВОЉА! МЕНЕ НЕ МОЖЕТЕ ДА ВУЧЕТЕ КО ШАХОВСКУ ФИГУРУ!
!

ЗАИСТА?
ЗАИСТА! ЗНАТЕ ЛИ ВИ КО САМ ЈА?

ОДЛИЧНО ЗНАМ! ТИ СИ ТВРДОГЛАВАЦ... А ЈА ТАКВЕ УМЕМ ДА УКРОТИМ!
ПАФ

САД ЗНАШ КО САМ!
САМО БЕЗ НЕРВИРАЊА!

УМАЛО СЕ НИСАМ ОДАО! САМ САМ У ОВОМ ГРАДУ... И НАЈМАЊА НЕСМОТРЕНОСТ МОГЛА БИ МЕ ОДВЕСТИ НА ВЕШАЛА!

ОСТАНИМО МИРНИ! ОВДЕ ЋУ БАР МИРНО САЧЕКАТИ ВЕЧЕ...
ДИРЕКТОР
КУЦ КУЦ
30

ДОБАР ДАН, ГОСПОДИНЕ ДИРЕКТОРЕ!
ДОБАР ДАН, ЛАФРИЗЕТ!
ЧИМ СЕ ПОЈАВИ ПРВА ЗВЕЗДА ЈА КИДАМ ИЗ ОВЕ ТАМНИЦЕ!
РАД ДИСЦИПЛИНА ТИШИНА

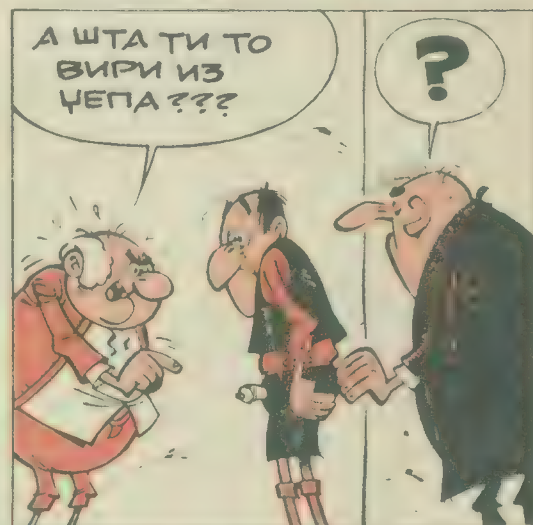
ОВАЈ МЛАДИ КРЕТЕН ПОКУШАО ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ ИЗ ШКОЛЕ!
СКИНИ КАПУ!

ПО МОМ МИШЉЕЊУ ХТЕО ЈЕ ДА ОПЉАЧКА ПРОДАВНИЦУ ИГРАЧАКА!
ПРОДАВНИЦУ ИГРАЧАКА? ОДАВНО САМ ЈА ТО ПРЕРАСТ'О!

ММММ... ЈАСНО... ИЗ КОГ ЈЕ РАЗРЕДА?
НЕ ЗНАМ, ГОСПОДИНЕ ДИРЕКТОРЕ! У НАШОЈ ШКОЛИ-ИНТЕРНАТУ ИМА ИХ ТОЛИКО...

КАКО СЕ ЗОВЕШ?
ЦРНА Б...

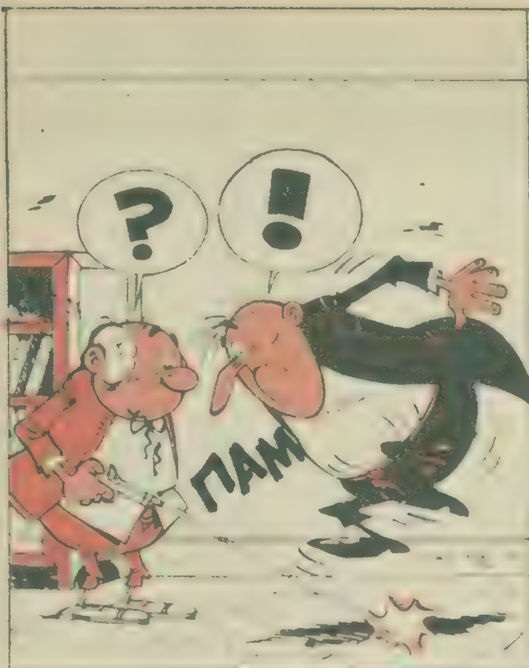
ВАРАЈУ ЛИ МЕ УШИ ИЛИ ИЛИ САМ ДОБРО ЧУО? ЦРНА!
УМАЛО СЕ НИСАМ ИЗДАО!

СЛУШАЈ, МЛАДИ ПРИЈАТЕЉУ! ЗАИСТА СИ ЦРНА ОВЦА МЕЂУ НАШИМ УЧЕНИЦИМА! АЛИ И ТАКВЕ МИ КРОТИМО!

А ШТА ТИ ТО ВИРИ ИЗ ЏЕПА???
?

ПИШТОЉ, ГОСПОДИНЕ ДИРЕКТОРЕ!
АУУ!

БРАВО! ЗНАЧИ, ДОНОСИШ ИГРАЧКЕ У РАЗРЕД ДА ОМЕТАШ НАСТАВУ!

ИГРАЧКА ЈЕ ОДЛИЧНО ИЗРАЂЕНА! ИЗГЛЕДА КАО ПРАВИ ПИШТОЉ!

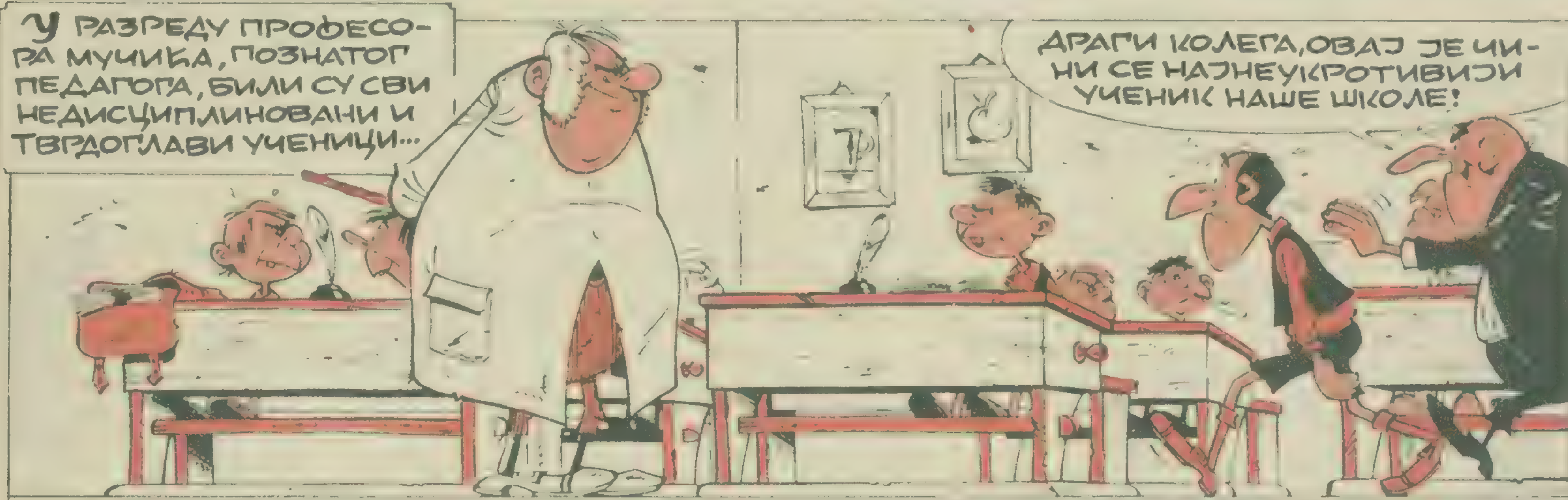

?
!
ПАМ

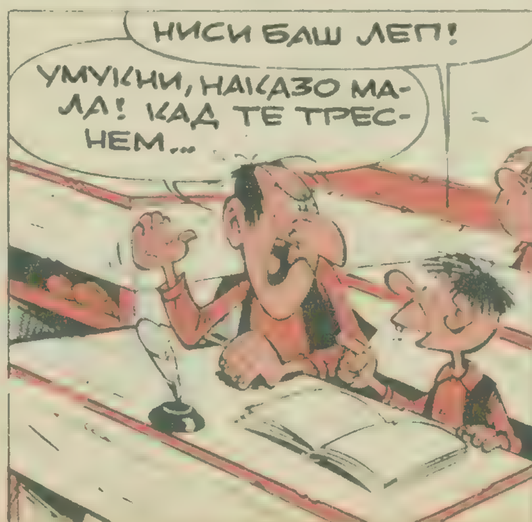
АЛИ...
ПРАВИ ЈЕ!

ОВО ЋЕ ГА НАУЧИТИ ДА СЕ ВИШЕ НЕ ИГРА ВАТРЕНИМ ОРУЖЈЕМ!

ПА ТО ЈЕ НЕСХВАТЉИВО! ХТЕО СИ, ЗНАЧИ, ДА НАС НА СМРТ ПРЕПЛАШИШ?!?

ПЕТНАЕСТ ДАНА У КАЗНЕНИ РАЗРЕД КОД ПРОФЕСОРА МУЧИЋА! НАПОЉЕ! НЕЋУ ВИШЕ ДА ТЕ ВИДИМ!
ПЕТНАЕСТ ДАНА!

'ОЋЕШ ПИШТОЉ, А!?! СКУПО ЋЕ ТЕ ТО КОШТАТИ, ДРАГОВИЋУ МОЈ!

У РАЗРЕДУ ПРОФЕСОРА МУЧИЋА, ПОЗНАТОГ ПЕДАГОГА, БИЛИ СУ СВИ НЕДИСЦИПЛИНОВАНИ И ТВРДОГЛАВИ УЧЕНИЦИ...
ДРАГИ КОЛЕГА, ОВАЈ ЈЕ ЧИНИ СЕ НАЈНЕУКРОТИВИЈИ УЧЕНИК НАШЕ ШКОЛЕ!

ТУ СЕДИ!
А? ОВДЕ? ДА, ПРОФЕСОРЕ!

НИСИ БАШ ЛЕП!
УМУКНИ, НАКАЗО МАЛА! КАД ТЕ ТРЕСНЕМ...

ТИ, НОВАЈЛИЈО! СМЕМ ЛИ ДА ТЕ ПРЕКИНЕМ?
32

САМО ИЗВОЛИТЕ! ПА ВИ СТЕ КОД СВОЈЕ КУЋЕ!

ДАЈ МИ РУКУ!!!
РУ-КУ?

ЗАХТЕВАМ ТВОЈУ РУКУ!!!
ЗАШТО? 'ОЋЕТЕ ДА МЕ ИСПРОСИТЕ?

ТИШИНА!
ХА! ХА! ХА!

РУКУ ОВАМО!
НЕ ВИЧИ-ТЕ! НИСАМ ГЛУВ! ЕВО...

АЈООЈ!!
ФИЈУУУ
ПЉАС

ВИ СТЕ ЛУДИ! ТО БО-ЛИ!
И ТРЕБА ДА БО-ЛИ... ДА СХВАТИШ ШТА ЈЕ ДИСЦИП-ЛИНА! А САД... ДРУГУ РУ-КУ!

АЈООООЈ!!
ОВО ТИ ЈЕ ДА ВИШЕ НЕ ОД-ГОВАРАШ СТАРИЈИ-МА!

НА ШТА САМ СПАО...

НОВАЈЛИЈО, НА ТАБЛУ!

НЕ ВРЕДИ СЕ СВАЂАТИ С ТИМ ТРУЛИМ ИН-ТЕЛЕК-ТУАЛ-ЦЕМ!

ПРИЧАЈ МИ О ФРАН-СОА ПРВОМ!
О КО-МЕ?

ФРАНСОА ПРВОМ! ШТА ЗНАШ О ЊЕМУ?
ПА... ПРЕ ЊЕГА НИКОГ НИЈЕ БИЛО ПОШТО ЈЕ ОН БИО ПРВИ!

ДАЉЕ!
ОВАЈ... ОН СЕ ЗВАО ФРАНСОА...

ДАЉЕ?
ЗАР ТО НИЈЕ ДОСТА?

НЕ, МЛАДИЋУ! НИЈЕ ДОСТА! ЈА ЋУ ТЕБЕ НАУЧИТИ ФРАНЦУСКОЈ ИСТОРИЈИ! ДА, ЈА!

ЗАХВАЉУЈУЋИ МОМ МНЕМОТЕХНИЧКОМ МЕТОДУ!
?

ФРАНСОА ПРВИ РОЂЕН ЈЕ У КОЊАКУ... СЕТИ СЕ ФЛАШЕ... ФЛАШЕ КОЊАКА! ЛАКО?
ЛАКО!

БИО ЈЕ СИН ШАРЛА ОРЛЕАНСКОГ И ЛУЈЗЕ САВОЈСКЕ! СЕТИ СЕ САВОЈСКЕ ТОРТЕ!

НАСЛЕДИО ЈЕ СВОГ СТРИЦА ЧИЈОМ СЕ КЋЕРКОМ ОЖЕНИО 1515. СЕТИ СЕ... 15 И 15! ПРЕШАО ЈЕ АЛПЕ И СУСРЕО СЕ СА ШВАЈЦАРЦИМА! СЕТИ СЕ ШВАЈЦАРСКИХ КРАВА МУЗАРА И СИРА...

...И ПОТУКАО ИХ КОД МАРИЊАНА! ЕТО... СЕТИ СЕ РАТНЕ МАРИНЕ И ЊАНЊАНА! ПРОСТО К'О ПАСУЉ!

А САД МИ ПРИЧАЈ О ФРАНСОА ПРВОМ!
ФРАНСОА ПРВИ РОДИО СЕ ЛАКО У ПЕТНАЕСТОЈ СВОЈОЈ ГОДИНИ У ЈЕДНОЈ ФЛАШИ! БИО ЈЕ СИН САВОЈСКЕ ТОРТЕ И ЈЕДНЕ ШВАЈЦАРСКЕ КРАВЕ МУЗАРЕ...

ШТА!?
ОЖЕНИО СЕ СВОЈИМ СТРИЦЕМ И НАСЛЕДИО ЊЕГОВУ КЋЕРКУ! ПОШТО ЈЕ ОБОЖАВАО СИР НАПАО ЈЕ ШВАЈЦАРСКУ МОРНАРИЦУ НА АЛПИМА...

34

КАКВЕ МИ ТО ИДИОТЛУКЕ ПРИЧАШ ?!
ПОНАВЉАМ ОНО ШТО СТЕ МИ ВИ КАЗАЛИ!!

ЈА ТАКВЕ ГЛУПОСТИ НИКАД НИСАМ ИЗГОВОРИО! УМУКНИ!
ШТО СТЕ ВИ ШУСЉИВИ! ЧАС МЕ ТЕРАТЕ ДА ГОВОРИМ... ЧАС ДА ЋУТИМ!

РУКУ ОВАМО!
ХА! ХА! ХА!
ПЉАС ПЉАС
ЗЛООО!

ТРИ САТА ЋЕШ У КОШКУ ОСТАТИ! А ИСТОРИЈУ ЋЕШ НАУЧИТИ!
ПОНИЖЕН САМ! ОХ, КАКО САМ ПОНИЖЕН!

А ВИ ОСТАЛИ, ИЗВАДИТЕ СВЕСКЕ ЗА РАЧУН! ВАДИЋЕМО КВАДРАТНИ КОРЕН!
КАД БУДЕМ ЗАУЗЕО ГРАД, ПРОБОШЋУ ГА МАЧЕМ!

А КАД ЈЕ ДОШЛО ВРЕМЕ ВЕЧЕРЕ...
ДИНГ ДОНГ ДИНГ
ЈЕДВА ЈЕДНОМ! ЦРЕВА МИ ВЕЋ ОДАВНО КРЧЕ!

ХМ! ПАСУЉ СА СЛАНИНОМ! ОБОЖАВАМ ПАСУЉ!
НЕ МЉАЦКАЈ

А МОЈ ПАСУЉ?
ТЕБИ, ЗА КАЗНУ, САМО СУВ ХЛЕБ И 'ЛАДНА ВОДА! НАРЕЂЕЊЕ ПРОФЕСОРА МУЧИЋА!
35

УМОЧИ ХЛЕБ У ВОДУ... БИЋЕ МЕКШИ! ХА! ХА!
БАШ ДУХОВИТО!

КРРЦ КРРЦ
НЕ МЉАЦКАЈ

ПОГЛЕДАЈ ТАМО, МАЛИ!
ЈА НИШТА НЕ ВИДИМ!
НЕ МЉАЦ

КАКО НИШТА? ПОГЛЕДАЈ МАЛО ВИШЕ!
ТАКО!
?

МОЈА ВЕЧЕРА!!
МЉАЦ МЉАЦ МЉАЦ

ПИХ! СЛАНИНА ЈЕ УЖЕГЛА А ПАСУЉ ЦРВЉИВ!
ГОСПОДИНЕ! НОВАЈЛИЈА МИ ЈЕ УКРАО ПАСУЉ И КАЖЕ ДА ЈЕ ЦРВЉИВ!

ТУЖИБАБО! ВРАЋАМ ТИ ТВОЈ ПАСУЉ!
НЕ САМО ШТО КРАДЕШ ВЕЋ И ХУЛИШ НА НАШУ ХРАНУ!

ОПЕТ ТРАЖИШ КАЗНУ?
КАЗНИТЕ ВИ КУВАРА И ЕКОНОМА!

ДОСТА! КАЖЊЕН СИ!
ЈА И МОЈА ЈЕЗИЧИНА!

ЗА ВРЕМЕ ТРИ ШКОЛСКА ЧАСА...
ШТА СВЕ ЧОВЕК МОРА ДА ПРЕТРПИ ДА БИ ЗАУЗЕО ЈЕДАН ГРАД!

НЕЋУ КРАСТИ ПАСУЉ ОД СВОГ ДРУГА И НЕЋУ ДОНОСИТИ ПИШТОЛЕ У ШКОЛУ! ЕВО, НАПИСАО САМ ПЕТ СТОТИНА ПУТА!

МОРАМ ДА ТЕ ИСПРАВИМ! **ПИШТОЉ** СЕ ПИШЕ СА **Љ** А НЕ СА **Л**! ПРЕПИШИ ТО ЈОШ ПЕТ СТОТИНА ПУТА!

ПИШТОЉ... ПИШТОЉ... ПИШТОЉ... ПИШТОЉ... ЈА САМ НЕСУМЊИВО ПРВИ ЧОВЕК НА СВЕТУ КОЈИ ЈЕ ОД ПИШТОЉА НАПРАВИО КАЋУШУ!

НАЈЗАД ЈЕ ДОШЛО И ВРЕМЕ ЗА СПАВАЊЕ...
У КРЕВЕТЕ! ОЋУ ДА ЧУЈЕМ ТИШИНУ!
Z Z Z Z Z

КЛИК КЛАК
ЗАКЉУЧАО ЈЕ ВРАТА И КЉУЧ СТРПАО У ЏЕП!

СВИМА ЛАКУ НОЋ!

ЗЗЗЗ
ЈА КИДАМ!

РРР
ЗЗЗ
ОВАЈ СТРУЖЕ К'О ТЕСТЕРА! БАР НЕЋЕ ЧУТИ!
КРРРР

ЗБОГОМ, ШКОЛАРЦИ!

АУХ! БОЈИМ СЕ ДА УЖЕ НИЈЕ ДОВОЉНО ДУГАЧКО!

АЛИ, МОЈА ОКРЕТНОСТ ЋЕ ТО НАДОКНАДИТИ!

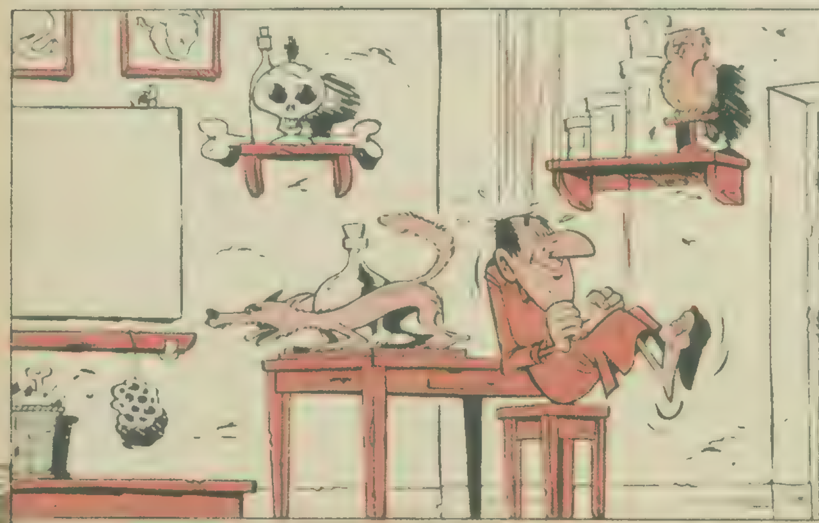

?
МАМФП!
КЛАК

УТУВИ У СВОЈУ ГЛАВУРДУ ДА ИЗ ОВОГ ИНТЕРНАТА ЈОШ НИКО НИЈЕ ПОБЕГАО!

У КРЕВЕТ! И СУТРА ТЕ ЧЕКАЈУ ШИБЕ!
ЗБОГ ОВОГ ИДИОТА ГУБИМ ДРАГОЦЕНО ВРЕМЕ!

ЗЗЗЗ РРРРР
ПРОБАЈМО ДРУГИМ ПУТЕМ!

САД МЕ ВАЛА НЕЋЕ УХВАТИТИ!

САД ЈОШ ВРАТА!

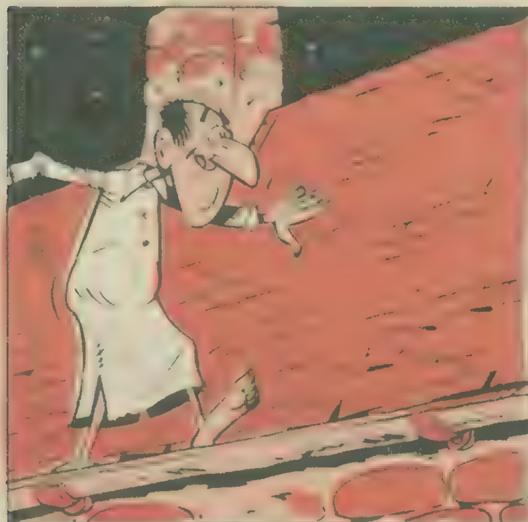
САЛА ЗА УЧЕЊЕ
ОПЕТ ТИ!

ЗАР ВИ НИКАД НЕ СПАВА-ТЕ!?
НЕ! ЈА БДИМ... НАД ЂАЧКИМ ТЕЛИМА И ДУШАМА! У КРЕВЕТ!

БАР МЕ НИЈЕ ВУКАО ЗА УВО!
РРР РРР

ПО-БЕЋИ ЋУ ЈА ОВУ-ДА!

ПУТ ПРЕКО КРОВО-ВА ЈЕ ОТВОРЕН!

ОХ, КАКАВ БОЖАНСТВЕН ПРИЗОР! НЕКИ РАДНИК ЈЕ ОСТАВИО МЕРДЕВИНЕ!

НИШТА МЕ ВИШЕ НЕ МОЖЕ СПРЕЧИТИ ДА ОТВО-РИМ КАПИ-ЈЕ И ПУС-ТИМ ПИРА-ТЕ У ГРАД!

ЗАЧАС ЋЕМО ГА ОСВО-ЈИ-ТИ!

ХУ! ОВДЕ ЈЕ МРАЧНО К'О У УТРОБИ БРО-ДА!

ОВИ ИДИОТИ МИ ЧАК ПОКА-ЗУЈУ ПУТ!
ИЗЛАЗ

?

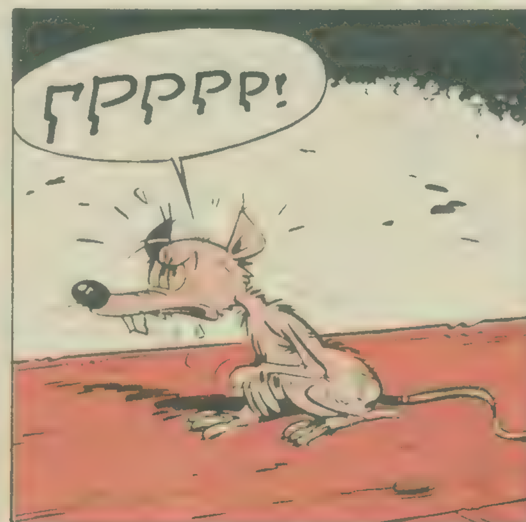

ПАФ! БАШ ТРАЖИШ ЂАВОЛА!

МОЖЕТЕ БАР ДА ПРОМЕНИТЕ УВО!

УБУДУЋЕ ЋЕШ НОЋ ПРОВОДИ-ТИ У ЋЕЛИЈИ!
СМРТ МАТЕМАТИЦИ

!

ТОРЊАЈ СЕ... ДА ЛЕГНЕМ!
!

ГРРРР!

ТО ЈЕ ДА ПУКНЕШ ОД СМЕХА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
УСТАЈ! НА-СТАВА ПОЧИЊЕ У ПЕТ ЧА-СОВА!
ТО... ТО ЈЕ ЗЛОЧИН С ПРЕ-ДУМИШЉАЈЕМ! ТЕК ШТО САМ СКЛОПИО ОЧИ!
Z Z Z

НЕЋУ ВИШЕ БЕЖАТИ! НЕЋУ ВИШЕ БЕЖАТИ! НЕЋУ ВИШЕ...

ЗЗЗЗ ЗЗЗЗ

СПА-ВАШ?

НЕЋУ ВИШЕ СПАВАТИ НА ЧАСУ! НЕЋУ ВИШЕ СПАВАТИ НА ЧАСУ...

КАСНИЈЕ, НА ЧАСУ МАТЕМАТИКЕ...
ОСАМ ПУТА СЕДАМ?
ТРИДЕСЕТОСАМ!

ПЕТ СТОТИНА ПУТА МНОЖЕЊЕ СА ОСАМ! ТАКО ЋЕШ ЗАПАМТИТИ!

НЕ! СВЕГА МИ ЈЕ ДОСТА! НИ РЕД ВИШЕ НЕЋУ НАПИСАТИ!

ГУБИ СЕ!
ДА СЕ ГУБИМ? ЗНАЧИ, МОГУ ДА ОДЕМ?

ГУБИ СЕ У ЗАТВОР!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЖАИШТА ЧУДНО! НИГДЕ ШЕ НЕ ВИДИ НИЈЕДАН ПИРАТ! ШТА ЛИ ШМЕРА ЦРНА БРАДА?
ПРЕВИШЕ ЈЕ ЧЕКАО!
ИЗГУБИО ЈЕ БИТКУ! ВРЕМЕ РАДИ ПРОТИВ ЊЕГА!

ПРЕДЛАЖЕМ ДА ИЗИЂЕМО ИЗ ТВРЂАВЕ И ОПКОЛИМО МОЧВАРУ!

У ТОЈ ИСТОЈ МОЧВАРИ...
ШТА ЛИ РАДИ ТАЈ КРЕТЕН КРЕТЕНСКИ? ОТИШ'О ЈЕ ЈОШ ПРЕ ДВА ДАНА!

МОЖДА ГА НИКАД ВИШЕ НЕЋЕМО ВИДЕТИ!

НЕ БАКСУЗИРАЈ!

ОН ПРЕДСТАВЉА МОЈИХ ДВАДЕСЕТ ПЕТ ХИЉАДА...

ПЛУС ИНТЕРЕС!

ПРЕДАЈТЕ СЕ! ОПКОЉЕНИ СТЕ!
СТАРИ НИК!

СТО МУ ЗУБАТИХ АЈКУЛА! КОМЕДИЈА ЈЕ ЗАВРШЕНА!
ТАЧНО ТАКО, СТАРИ! А ГДЕ ТИ ЈЕ УНУК?

НИШТА НЕ ЗНАМ! ПОСЛЕДЊЕ ШТО САМ ОЮЕМУ ЧУО БИЛО ЈЕ ДА ЈЕ ОТИШ'О У НЕКУ ШКОЛУ!
?
42

За то време
у палати
гувернера
Канапеша...
Треба сместа
да видим гу-
вернера!

Профе-
сор
Рабутен!
Догодило
се нешто најне-
вероватније
на свету!
Реци-
те, при-
јатељу!

У школи има је-
-дан ученик, прави
глупан, који тврди
да је Црна Брада!!!

Црни Брада...
гусар??
Д...да!

Идемо сме-
ста у школу!

Мало касније...
А има ли
тај бра-
ду?
Па... нешто
мало јада
од браде! И
нема га ни у
једном упи-
снику!

Лева, десна!
Један, два!
Лева...
Ник, гледај! Што
је гувернер жа-
јапурен?

ОХ! ВИДИМ ДА СТЕ ПОХВАТАЛИ ГУСАРЕ!
БИЛО ЈЕ ЛАКО... САМО НАМ ФАЛИ ЦРНА БРАДА!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОН У ШКОЛИ!
И ЈЕСТЕ! ПРОФЕСОР МЕ ЈЕ УПРАВО ОБАВЕСТИО!

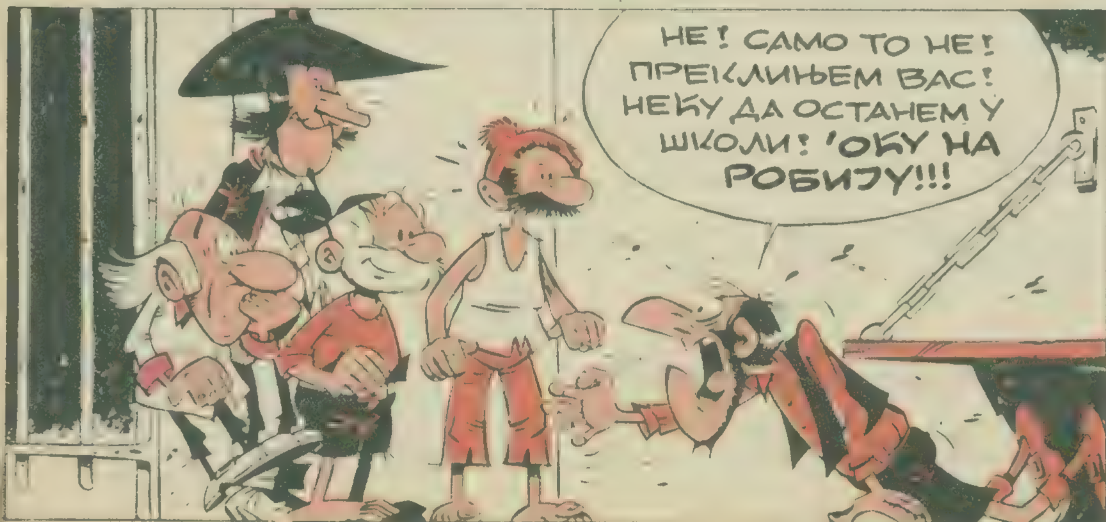

УВУКАО СЕ МЕЂУ ЂАКЕ ДОК СУ РАДИЛИ ГИМНАСТИКУ... И САД ЈЕ ТАМО!

ЦРНА БРАДА У ПРАВОЈ ШКОЛИ! ХА! ХА! ХА! ТО МЕ НЕ ЧУДИ! УВЕК САМ ЈА ГОВОРИО ДА СЕ ОН ПОНАША К'О БАЛАВАЦ!

АКО ДОЗВОЛИТЕ, ГУВЕРНЕРУ, МИ БИСМО ОТИШЛИ ДА ГА ВИДИМО!
СВАКАКО!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЕВО ГА!
ТО ЈЕ СМЕШНО!
СТВАРНО ЈЕ ОН!
ЖАИШТА ЈЕ ШМЕШНО!
ЈА ТУ НЕ ВИДИМ НИШТА СМЕШНО!

А ДА ГА ОСТАВИМО ОВДЕ? ДОБРО МУ ЈЕ!

НЕ! САМО ТО НЕ! ПРЕКЛИЊЕМ ВАС! НЕЋУ ДА ОСТАНЕМ У ШКОЛИ! 'ОЋУ НА РОБИЈУ!!!

ОХ, ХВАЛА! ХВАЛА ШТО МЕ ВОДИТЕ НА РОБИЈУ! ТАМО ЋЕ МИ БИТИ ЛАКШЕ!

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ ...
ЕНО... ОДЛАЗЕ НА ИЗДРЖАВА-ЊЕ КАЗНЕ!
ПРО-ГОВОРИ НЕШТО, ДЕДИЦЕ!

НАДАЈМО ШЕ ДА ЋЕ ТАМО ДУ-ГО ОШТА-ТИ!

ПРЕКЛИЊЕМ ТЕ, ДЕДИЦЕ! ДВА ДАНА МИ НИ РЕЧ НИСИ РЕКЛО!

НАЈЗАД, НИСАМ ЈА КРИВ ШТО ЈЕ ПРОПАЛО ТВО-ЈИХ ДВАДЕСЕТ ПЕТ ХИЉАДА!

СВЕ САМ УЧИНИО ДА ТИ ИХ САЧУВАМ! ДОПЛОВИО САМ ОВАМО, ТРПЕО КО-МАРЦЕ, ТОПОВ-СКУ ПАЉБУ, ШКО-ЛУ!

ЧАК САМ И У ЋО-ШКУ СТАЈАО!

А ТИ СЕ ЈОШ ЉУТИШ НА МЕНЕ!

НАПРЕД! БЕЗ ЗА-ДРЖА-ВАЊА!
ЕВО, НА КОЛЕНИМА ТЕ ПРЕКЛИ-ЊЕ БУДУЋИ МАЛИ РОБИЈАШ! НЕ МОГУ ДА ИЗДРЖИМ ТВОЈЕ ПРЕЗ-РИВО ЋУТАЊЕ!
ДО-БРО!

УПРОПАСТИО СИ МИ ДВАДЕСЕТ ПЕТ ХИЉАДА ПИЈА-СТРИ !!

ОДУВЕК САМ ЈА ГОВОРИО ДА СУ НЕСВРШЕНИ ЂАЦИ УЗРОК СВИХ НЕВОЉА!

АХ! А КОЛИКО МЕ ЈЕ САМО КО-ШТАЛО ТВОЈЕ ШКОЛОВАЊЕ!
МОЛИО САМ ТЕ ДА РАЗ-ГОВАРАШ СА МНОМ... НЕ ДА УР-ЛАШ!

ЗНАШ! ТИ СИ САВРШЕН КРЕТЕН!
ПРЕТЕРУЈЕШ! НИКО НИЈЕ САВРШЕН!

А ОВАЈ ШАМАР... ЈЕ Л' САВРШЕН?
ЈЕСТЕ ЛИ ВАС ДВОЈИ-ЦА ГОТОВИ?

РАД, ДИСЦИПЛИНА, ТИШИНА... ТО ЈЕ ЗАКОН РОБИЈАШНИЦЕ! ЗАКОН СТРОГ АЛИ ПРАВИЧАН! И ЈА ЋУ СЕ ПОСТАРАТИ ДА ГА ВИ ПОШ-ТУЈЕТЕ!
НАДАМ СЕ ДА НЕЋЕ БИ-ТИ КО У ШКОЛИ?!

НЕЋЕТЕ ВАЉДА ПРОВЕСТИ ЧИ-ТАВ ЖИВОТ УХОДЕ-ЋИ МЕ?
НЕЋУ ТЕ УХОДИТИ! ВЕЗАЋУ ЈА ТЕБЕКА КЛЕПЕТАЉКУ ОКО ВРАТА А ОКО НО-ГУ ПРАПОРЦЕ... ПА ЋУ ЧУТИ КАД ГОД МР-ДНЕШ!

?
ШТО ЈЕ ПРОСТ! ВИДИ СЕ ДА НИ-ЈЕ ИШ'О У ОТМЕНУ ШКОЛУ!
КРАЈ

ПРЕПОТОПКО
ХУ! КАКАВ ДОСАДАН ДАН! А НА ТЕЛЕВИЗИЈИ НЕМА НИШТА!

ИДЕМ ДА ПОТРАЖИМ СВОГ ПРИЈАТЕЉА ПИТАГОРУ!

ЗДРАВО! ПОЗ
ТЕ НА РУЧАК!

УХВАТИЋЕМО НЕКУ КРУПНИЈУ ЖИВОТИЊУ ПА С ЊОМ НА РАЖАЊ!

ЛЕП ПРИМЕРАК... А ПИТАГОРА? ДА ЈЕ КЛЕПНЕМ?

ЈЕСИ Л' ТИ НОРМАЛАН! А АКО ЈЕ МЕСОЖДЕР?

БИЉОЈЕД ЈЕ! ВИДИШ ВАЉДА ДА МУ ЈЕ КОЖА ЗЕЛЕНА!
ЈА ИПАК МИСЛИМ ДА ЈЕ МЕСОЖДЕР!

ДА СЕ КЛАДИМО У КЛИН И ТОПУЗ ДА ЈЕ БИЉОЈЕД?
ВАЖИ!

ОДМАХ ЋУ ТИ ДОКАЗАТИ...
ПРИЧУВАЈ СЕ!

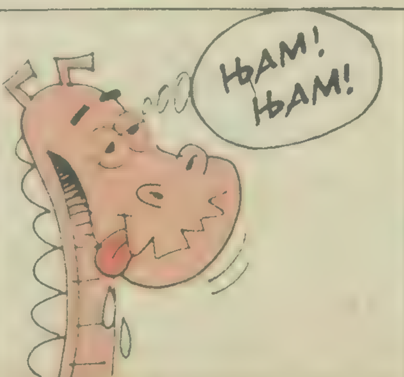

УЗМИ, ОСЛАДИ СЕ!

ХИ, ХИ! ВИДИ КАКО ЋЕ ДА СМАЖЕ ШАРГАРЕПУ!

КРАК

ГЛАБ!

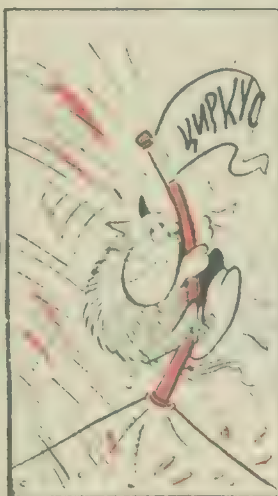

?!!?

ЊАМ! ЊАМ!

УПОМОООЋ! ИЗБАВИ МЕ ИЗ ОВОГ МРАКА! ПЛАЋАМ ИЗГУБЉЕНУ ОПКЛАДУ!
НЕМА ВЕЗЕ! ОПРАШТАМ ТИ ОПКЛАДУ ЋАО!
1450

МИЦКО

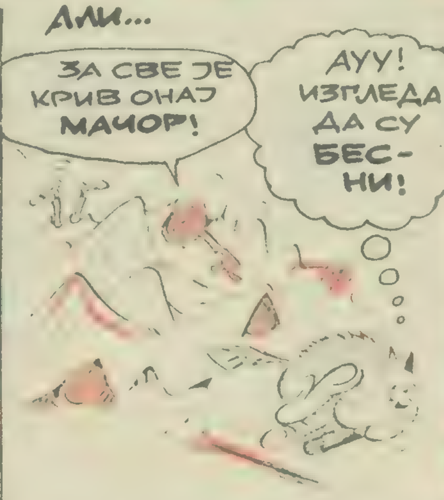

ВУЦИ
БУМ ПОМ ПОМ
ТРАС
ОСЛОБОДИ НАС ТЕ БУКЕ, МРГОДИКУ! КАЖИ ИМ ДА СЕ ЧИСТЕ!
РАЗУМЕМ!
НИШТА ИМ ЈА НЕЋУ РЕЋИ... ПРОСТО ЋУ ИХ СПРАТИ...
...ЗАЈЕДНО СА ОНОМ МАЧОРЧИНОМ!
?!?
ПОЧИЊЕ КИША! СКЛОНИМО СЕ У ВЕЛИКИ ШАТОР!
КУГЛАНА

ЦИРКУС

КРЦЦ
ОХ!
ХЕЈ! СИЛАЗИ С ТЕ МОТКЕ! ПОЛОМИЋЕШ ЈЕ!

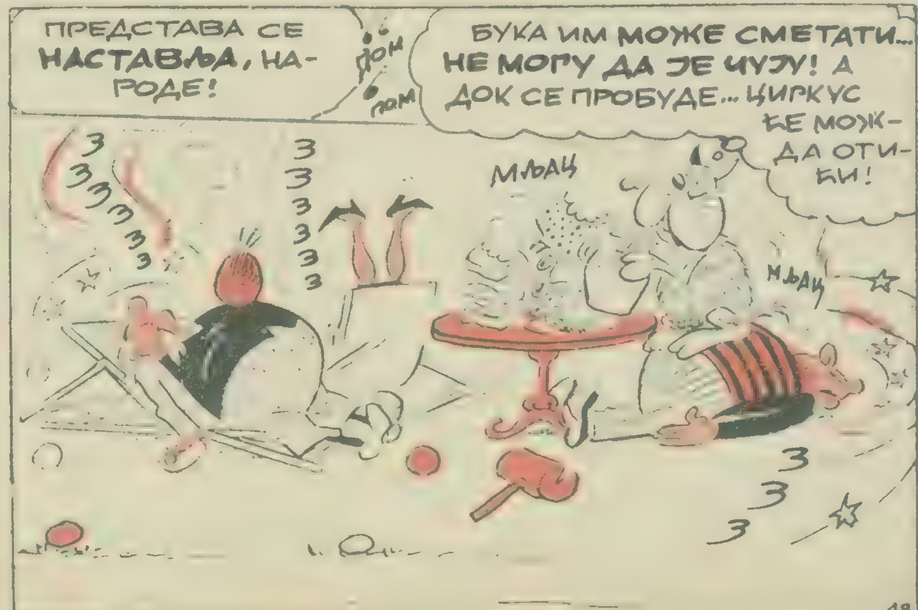

КРАК
ЦАП
ЧОВА ЈЕ БИО У ПРАВУ!

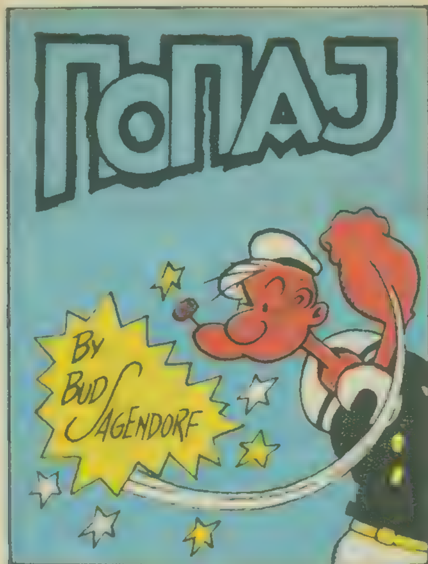

ОВАКО ЈЕ ВЕЋ БОЉЕ!
ПОТРУДИО САМ СЕ КОЛ'КО САМ МОГ'О! САД У МИРУ МОЖЕТЕ ПОПИТИ ЧАЈ!

АЛИ...
ЗА СВЕ ЈЕ КРИВ ОНАЈ МАЧОР!
АУУ! ИЗГЛЕДА ДА СУ БЕСНИ!

ГУБИ СЕ! УДРИ ГА! РАСПАЛИ!
КУГЛАНА
ИСПРОБАЈ СНАГУ

ДУМ
ЗАНК
ТРАС

ПРЕДСТАВА СЕ НАСТАВЉА, НАРОДЕ!
ПОМ ПОМ
БУКА ИМ МОЖЕ СМЕТАТИ... НЕ МОГУ ДА ЈЕ ЧУЈУ! А ДОК СЕ ПРОБУДЕ... ЦИРКУС ЋЕ МОЖДА ОТИЋИ!
МЉАЦ
МЉАЦ

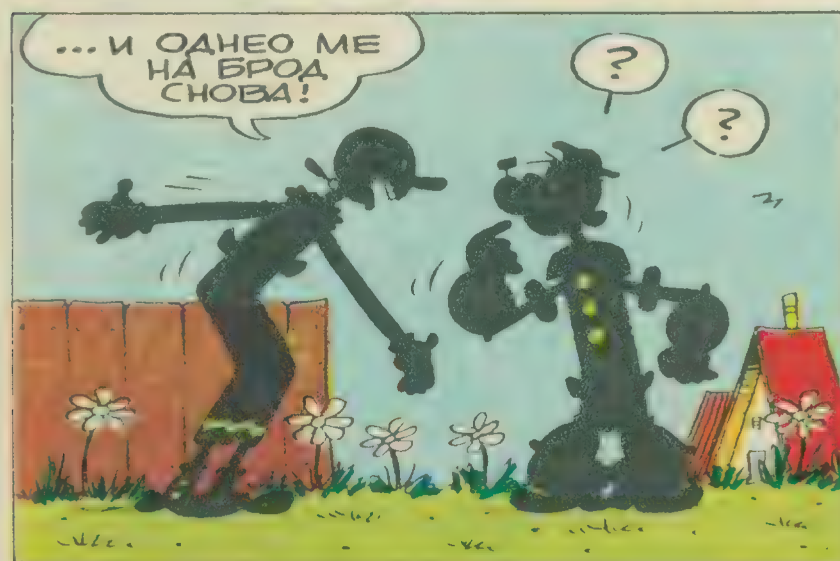

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ДАНАС ВОЛИМ ЦЕО СВЕТ!
ЗАР И БАЦУ?! ГДЕ ЈЕ ТАЈ... ДА ГА СМОЖДИМ!

А ТИ... ВОЛИШ ЛИ МЕ БАР КОЛИКО И СВОЈ БРОД?
?
НИЈЕ ПОШТЕНО ПОСТАВЉАТИ **ТАКВО** ПИТАЊЕ ЈЕДНОМ МОРСКОМ ВУКУ!

НЕ ВОЛИШ МЕ!
КАЖЕМ ТИ ДА ТЕ ВОЛИМ!

ДА МЕ ВОЛИШ ТИ БИ МЕ УЗ'О У НАРУЧЈЕ...
!

...И ОДНЕО МЕ НА БРОД СНОВА!
?
?

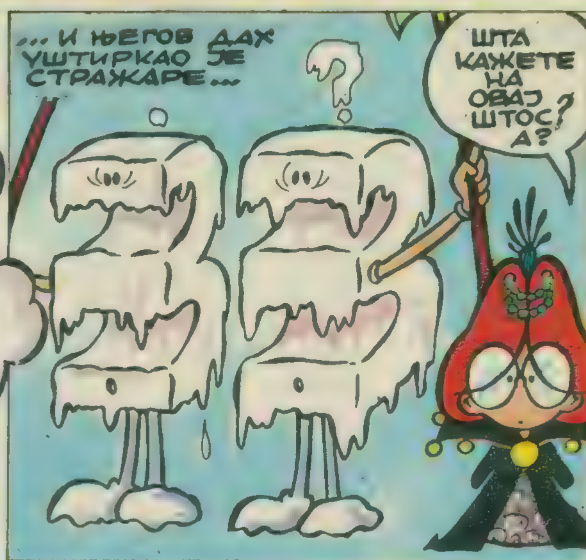

УРААА! ПОСЛУШАО МЕ ЈЕ...
ОСЕЋАМ СЕ КАО ДА ПУТУЈЕМ У РАЈ!

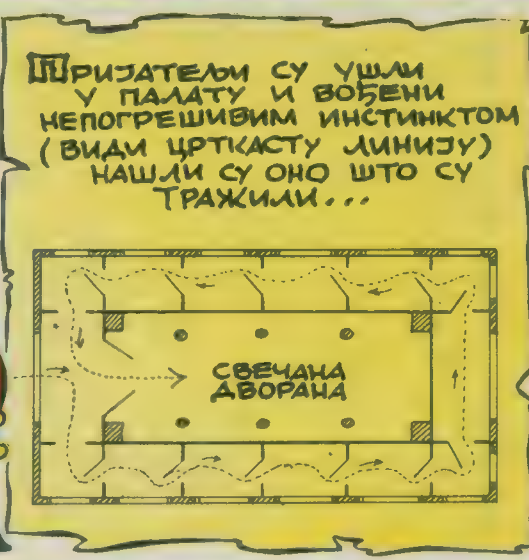

НАЈЗАД ДА И ЈА ДОЖИВИМ РОМАНТИКУ...

ШТА ЧЕКАШ? УЗМИ ДРУГУ УДИЦУ, ОЛИВА! РИБА ГРИЗЕ К'О ЛУДА!
!
Bud Sagendorf

ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

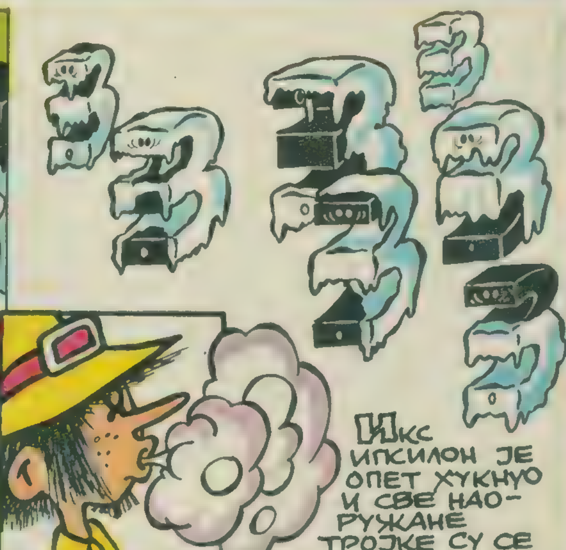

СКУПИТЕ ХРАБРОСТ ПА ЧИТАЈТЕ!

ТРИ

СТРАОБНЕ ПАТЊЕ ДВА МОРНАРА — БРОДОЛОМНИКА

Управо је примљена вест о страдању на мору британског једрењака „Каунти оф Ричмонд" док пловљаше из Њујорка за Сен Томас с товаром угља. Посаду сачињаваху деветорица морнара и капетан Р. Макдоналд. Сви они нађоше смрт у мору осим првог крмоноше Семјуела Макдоналда (брата горе поменутог капетана) и матроза једног по имену Хари Ланг. Брод је изгледа напустио Њујорк октобра трећег и налетео ускоро на страшне буре што море усковитлаше. Четрнаестог једрењак беше у тако лошем састојанију да му прећаше опасност да потоне. Посада се стога припреми да га напусти.

Један од два чамца море разби тек што беше спуштен а и други би разбијен у покушају да у море спуштен буде. Ускоро потом једрењак потону, кљуном напред, повукавши са собом несрећну посаду. Први крманош, трен један само пре но што ће брод потонути, дограби једне лествице и веза за њих две даске. Све то он баци у море па и сам скочи. Огроман талас један га дограби и далеко баци али он успе да се дограби дасака и виде да се за исте држи још један човек, извесни Ланг. Обојица се чврсто држаху за даске све док не видеше да крај њих плови откинути под задње палубе. Пустише они тада даске и до палубе допливаше. Она чињаше као један сплав око четири метра дугачак и мање од три широк и представљаше прилично сигурно уточиште мада га бесни таласи бацаху на све стране и два човека беху принуђена да се вежу да их море однело не би.

Чим се домогоше сплава они бацише поглед по мору тражећи остале чланове али на видику никог не беше и тада им јасно постаде да су они једини у животу остали.

Макдоналд је извесно време пре тога патио од неке ране на нози и слана вода само увећаваше сада његове боли. Да би се избавио боли и ногу своју заштитио, скиде он своју фланелку кошуљу и омота је око ноге своје. Петога дана паде оскудна кишица и лежећи на леђима својим они устима хватаху ретке капи. У подне Макдоналд устаде и угледа брод неки на око шест миља морских који пловљаше уз ветар. Ујединивши снаге своје они одвалише даску једну од сплава. Успевши у томе они везаше за њу Макдоналдову кошуљу. Кроз сат један отприлике спазише како се брод, који већ близу беше, зауставља и схватише да су их спазили. Беше то једрењак „Леонардо" с капетаном Гвадаличем. Несрећне бродоломнике извукоше на палубу да би их касније искрцали у Бостону. Пошто оба беху Енглези њих прими тамо британски конзул да их касније у Њујорк упути.

МАФУКА СЕ ОПРАШТА ОД ДИРЕКТОРА

Доктор Карл Нисле јавља нам следеће о последњим тренуцима једног гориле у Берлинском зоолошком врту. Неколико недеља пошто је кобна болест наговестила своје присуство, дотле пун снаге, несташности, покретљивости и живахности, тај најсјајнији представник свих четвороножаца, поста најјаднија фигура што се видети може. Више није примећивао блистави живот око себе, па чак ни директора, свог највећег заштитника, као да више није видео.

Велике очи гориле изражаваху нешто слично дубоком разочарању. Код Мафуке, јер тако се горила зваше, не беше ни трага преклињућег погледа животиње на умору. Горила је патио јер патње његове велике бејаху а он, можемо рећи, свестан потпуно беше да нико излечити нити олакшати његову тешку болест не може.

Такво стање потраја све на до неколико минута пред смрт. Када се директор још једном саже изнад свог љубимца, Мафука стави тада руку своју око врата његовог и извесно време јасним очима својим гледаше заштитника свог. Тада га три пута пољуби кратким пољупцима, благо се спусти на легало своје, затим се још једном рукова с директором као да се опрашта од њега после много година срећног живота, и одмах заспа да се никад више не пробуди.

МИНУТА ПРЕД СМРТ

МОРСКО ЧУДОВИШТЕ ПРОГУТАЛО ГЊУРЦА

Једна више него страшна прича стигла нам је из Палестине. Никакве сумње не може више бити да тамо у дубинама морским обитавају немани фантастичне као Велика Морска Змија и Ђаволска Риба које, повремено само, виђају морнари.

Веома је тешко убедити неке персоне да у овој причи о Морској Змији има истине. Ипак, њиховој сумњи супротстављамо тврдње очевидаца многих спремних да заклетвом потврде истину о постојању чудовишта тих. Чудовиште о којем је реч видело је бар туце персона, а и више. Мистер Јаго, Величанства Њеног вицеконзул у Бејруту, у извештају свом о трговини у Сирији јавља лета 1875. да је жетва сунђера морских веома оскудна што је дошло као последица појављивања једне немани морске, по величини равне мањем броду, а у близини Бартуна испод чувеног Горја Либанонског. Речено чудовиште нанело је зло само једном морнару прогутавши га целог. Судећи према сведочењу осталих гњураца, ловаца на морске сунђере, што с њим заједно беху, међу њима настаде после несреће страх да се више у море заронити не усуђиваху. Оскудица у сунђерима морским довела је до пораста цена истих.

Дан BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

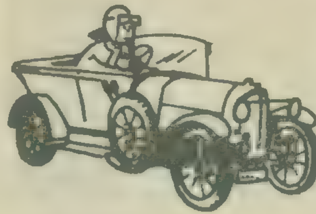

Идући наставак: ГОРИМО!

РАТ ЗБОГ ПАТЕНТА

Један сасвим осредњи нацрт за бензинско возило претио је да онемогући развој аутомобила у Америци. Најзад, спас је дошао од — Хенрија Форда.

Када је 1899. године први амерички аутоиндустријалац пуковник Алберт Поуп продао фирми „Електрикал Вехикл Компани" свој погон за производњу електричних возила, уз њега јој је уступио и патент извесног Џорџа Болдвина Селдена. Радило се о нацрту за једно сасвим једноставно бензинско возило коме нико дотад није поклонио нарочиту пажњу. Али, кућа „Електрикал Вехикл Компани", која је сањарила о сувереној власти на америчком тржишту аутомобила, хтела је да га има за сваки случај мада је углавном била заинтересована за возила на електрични погон.

УДРУЖЕЊЕ ОВЛАШЋЕНИХ

Чак ни преговарачи ове куће нису сањали од какве ће значаја за њих бити овај нацрт, који су купили из пуке опрезности. Патент број 549.160 бачен је у фиоку и на њега се потпуно заборавило.

Али, када је 1907. године опредељење за производњу електричног мотора довело компанију у озбиљне новчане тешкоће, одговорни су се сетили Селденовог цртежа и помислили да ће помоћу њега моћи да се извуку из кризе. Тако су поставили званичан захтев фирмама које су се већ бавиле производњом возила са експлозивним моторима (а њих је у то време већ било доста) да или одмах престану с производњом, или да компанији, која је била на рубу пропасти, плате патентна права с обзиром да она поседује први пријављени модел бензинског возила.

Природно, овај захтев довео је до опште побуне фабриканата аутомобила. Ипак, судски процес који је компанија поднела против највеће од ових фирми — „Винтон Мотор Кериџ Компани" — завршен је у корист тужиоца, те је одобрена накнада коју је тражио. Године 1903. основано је „Удружење овлашћених произвођача аутомобила", то јест оних који су пристали да плате накнаду власнику Селденовог патента да би наставили с производњом. Главни задатак овог удружења био је — да се бори против оних који нису његови чланови. Ускоро је оно постало једна од најмоћнијих организација аутомобилске индустрије у Америци.

ОД ВИОЛИНЕ ДО АУТОМОБИЛА

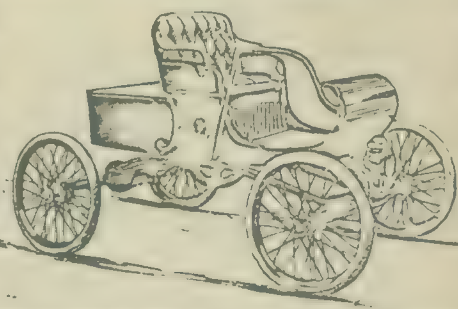
Из рекламних разлога, тадашњи фабриканти аутомобила нису желели да им се зна право порекло. За то су имали и разлога: међу њима, само је чувени Хенри Форд своју каријеру почео са моторним возилима. Остали су, у жељи да створе велике монополе, дошли из разних других индустријских грана. Дејвид Бјуик бавио се производњом санитетског материјала; браћа Стенли држала су, пре преласка на парне машине, фабрику виолина и фотографских плоча; Џемс Пакард производио је каблове и други електрични материјал, а Џорџ Пирс, творац чувеног возила пирс-ероу, почео је каријеру фабриком хладњака и птичијих кавеза, да би затим прешао на бицикле и тек потом на аутомобиле.

„Удружење овлашћених произвођача" убрзо је израсло у опасну претњу онима који нису били његови чланови, што је ове подстакло да оснују противничку организацију. Та организација — „Удружење америчких произвођача моторних возила" — почела је под руководством Хенрија Форда оштру борбу против „Селденовог патента".

У новом удружењу окупило се, поред Форда, још неколико крупних имена. Била је ту фабрика „РЕО" коју је 1904. године основао Ремсон Ели Олдс, затим „填Мармон" Хауарда Мармона, бившег произвођача машина за млинове, и компанија „Максвел-Бриско", коју су 1903. створили инжењер Џонатан Максвел и пословни човек Бенџамин Бриско. Предузимљиви Бриско начинио је чак 1910. године покушај да са „Бјуиком" оснује крупно предузеће које ће бити равноправан супарник огромном „Џенерал Моторсу".

На жалост, ово удружење „неовлашћених" изгубило је на свим судовима парницу против „овлашћених" па се 1909. године распало. Али, сам Хенри Форд није одустајао. Упркос великим издацима, лично је повео нову, дугу парницу и најзад — победио! Успео је да докаже да се омражени патент број 549.160 односи само на двотактну машину какву је Селден предвидео, док су сви остали амерички произвођачи у своје моделе уграђивали четворотактне моторе. Према томе, „Електрикал Вехикл Компани" и „Удружења овлашћених" нису имали право да узимају данак осталим фабрикама бензинских возила!

Био је то самртни ударац после кога су се распале обе израбљивачке организације. Америчка аутомобилска индустрија најзад је могла слободно да се развија.

Први олдсмобил Ремсона Елија Олдса из 1901. године личио је на фијакер.

ЕРА ЧОВЕКА ЗА ВОЛАНОМ

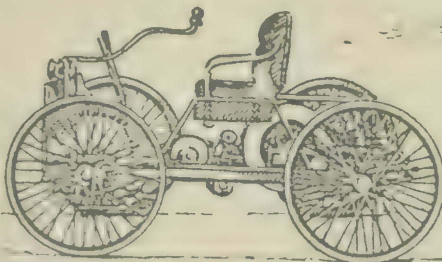
Док се у Америци водио огорчени аутомобилски рат, у Европи се свим снагама радило на усавршавању погона и конструкције. Традиција је била јака те су возила из тог времена још веома подсећала на кола са коњском запрегом, али се погонски део зато веома брзо развијао.

Најпре су бензин и ваздух мешани у једној веома примитивној врсти карбуратора. Паљење се вршило помоћу једне платинске цеви коју је посебни грејач стално држао у стању белог усијања. Погон се преносио на уздужну осовину квачилом пресвученим кожом и гломазном, несинхронизованом мењачком кутијом, одакле су га на задњу попречну осовину и точкове преносила два ланца. Точкови су били обложени пуном гумом или гвозденим наплатцима који су веома лоше пријањали уз друм.

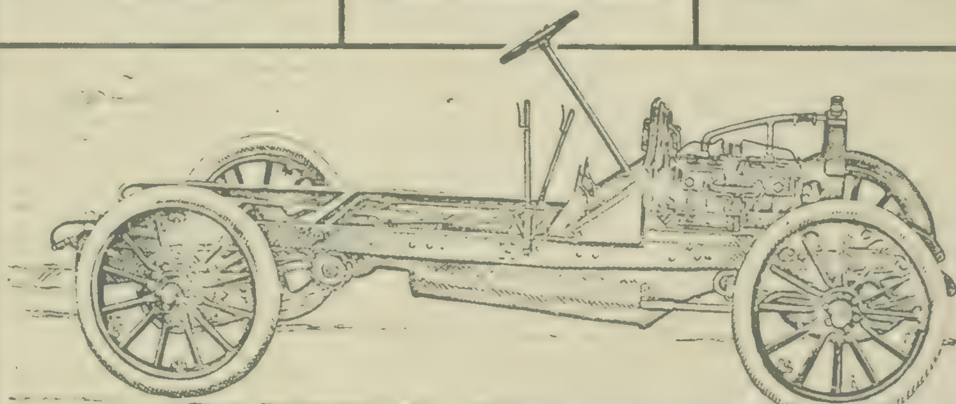
Али, 1901. године дошло је до изненадног преокрета. И најбољи модели из тек минулог века почели су одједном да се сматрају застарелим. Родили су се основни принципи савремене конструкције и производње аутомобила. Електрично паљење смеше заменило је усијану платинску цев, примитивне цеви за хлађење уступиле су место радијаторима структуре пчелињег саћа, уведене су и пумпане гуме. Извучене су из заборава старе тековине људског ума, као кардански зглобови и осовина коју је још у 16. веку открио Италијан Ђироламо Кардано и диференцијал који је измислио и 1827. године патентирао Француз Пекер.

Велика техничка радозналост која се пробудила у прошлом веку узела је маха. На помолу је била нова цивилизација — цивилизација човека за воланом.

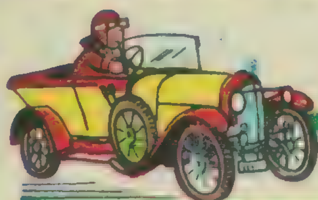
П. С.

Овакво возило произвео је 1896. године Хенри Форд, човек који ће постати једно од највећих имена у историји аутомобила.

Почетком двадесетог века у Европи се пуном паром радило на усавршавању конструкције, што добро показује овај БЕРЛИЈЕ из 1907. године са 4 цилиндра, вентилима са стране, 4 брзине и ланчаним преносом на задње точкове.

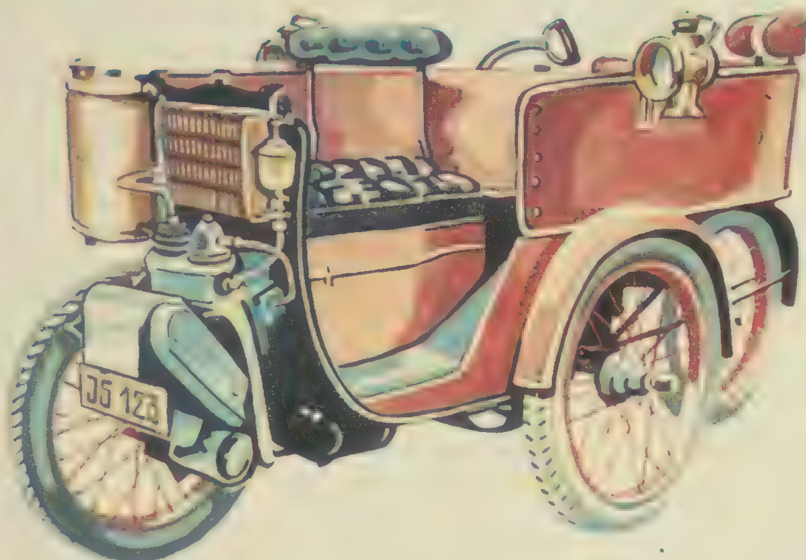

ЕНГЛЕСКА

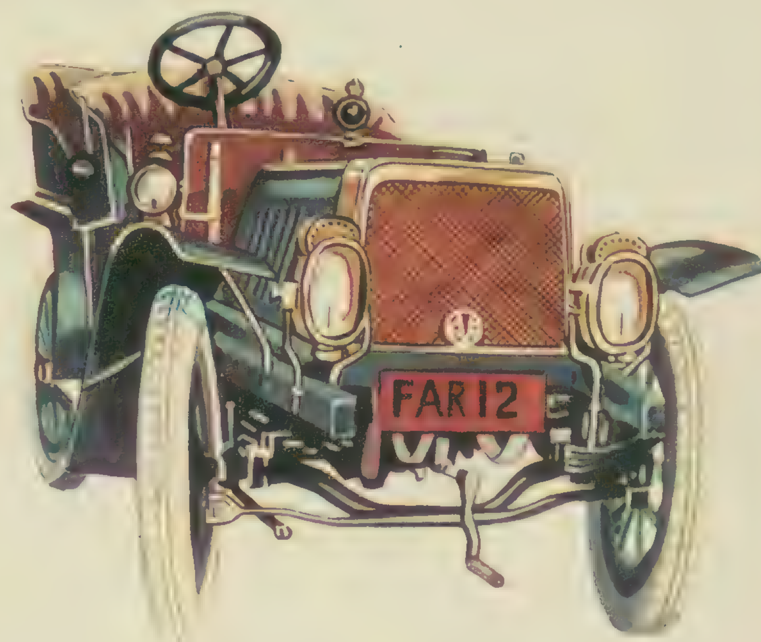
СТАРИ АУТОМОБИЛИ

МОТОР

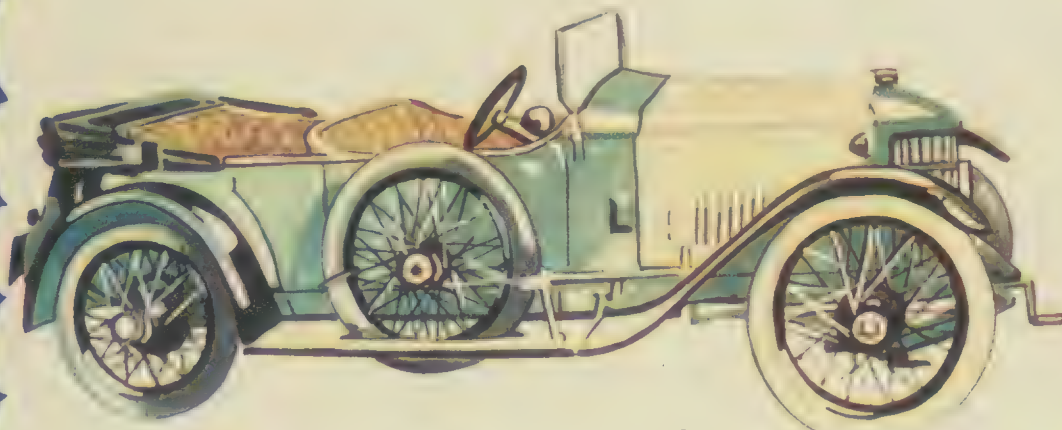
САНБИМ — МЕБЛИ, 1901.

Ово необично возило имало је једноцилиндрични мотор од 328 кубика, седиште налик на канабе у викторијанском стилу и четири точка (два постављена као код бицикла а два са стране). То је био први оригинал модел оснивача фабрике „Санбим" Џона Марстона. Пре тога је, 1889. године, произвео неколико пробних возила по угледу на француске моделе. Марстон је убрзо напустио САНБИМ-МЕБЛИ и почео да сарађује најпре са француским фирмама „Талбот" и „Дарак", а касније са „Хилманом" и „Хамбером". Најзад, 1935. године фабрику „Санбим" купила су браћа Рутс.

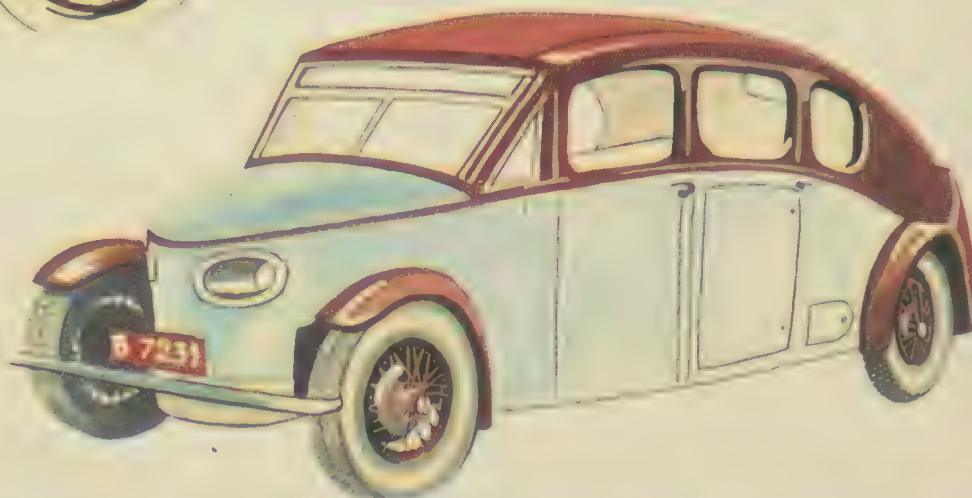
АРГИЛ, 1903.

Марка „Аргил" је, као и многе друге шкотске фирме, кратко опстала на Британским острвима. Један од њених малобројних модела је и овај на слици, снабдевен двоцилиндричним мотором марке „Астер" од 1700 кубика.

ВОКСХОЛ »ПРИНЦ ХЕНРИ«, 1913.

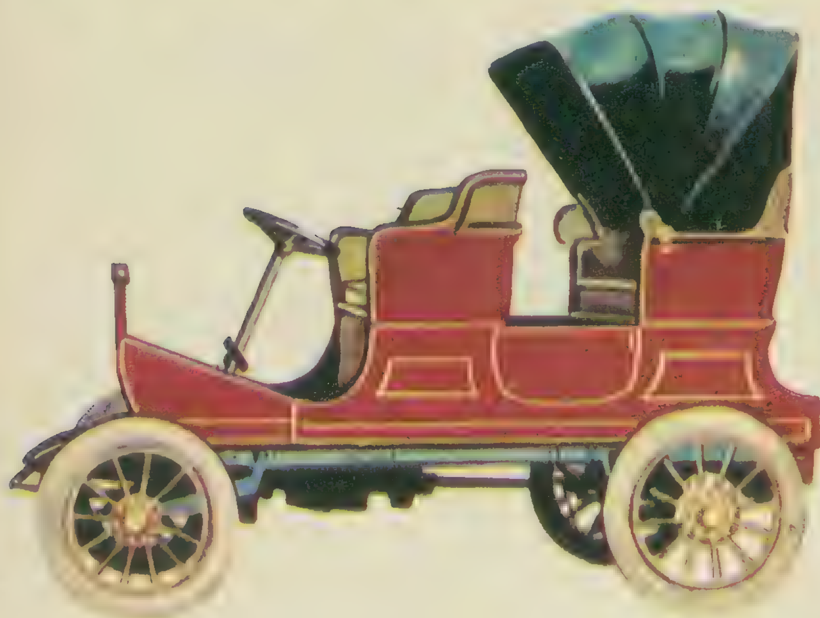
Фабрика „Воксхол Ајрон Воркс" добила је име по фарми на којој је саграђена. Најпре је производила моторне чамце, а 1903. године је прешла на аутомобиле, да би тек десет година касније избацила свој први успешан модел — ПРИНЦА ХЕНРИЈА са четвороцилиндричним мотором запремине 3970 кубика. Године 1926. „Воксхол" је припао америчком „Џенерал Моторсу".

БАРНИ, 1930.

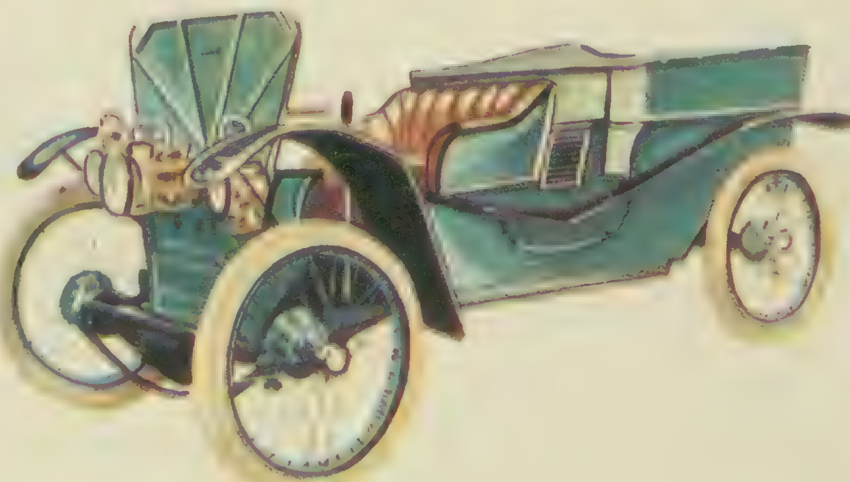
Ово чудно возило један је од ретких аутомобила који су у то време имали мотор позади. Његова несвакидашња, помало незграпна линија која ипак одаје извесну аеродинамичност дело је чувеног британског пројектанта дирижабла (ваздушних лађа) сер Дениса Барнија.

НАЛИК НА ЗВЕЗДУ

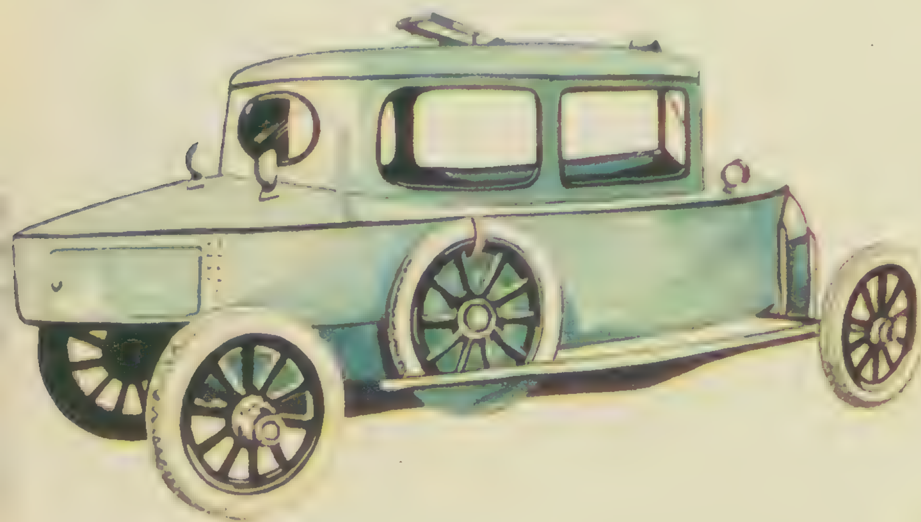
СТАНДАРД 6CV, 1903.

Фирму „Стандард Мотор Компани“ основао је 1903. године В. Модсли са намером да, по угледу на Американце, производи више модела од истих делова. Међутим, овај смер је убрзо напуштен и фабрика је избацила више различитих модела. Економска криза 1929. године озбиљно је уздрмала фирму и она се опоравила тек 1935, када је Џон Блек избацио модел ФЛАЈИНГ СТАНДАРД. Блек је за време рата производио авионске моторе и чувене МОСКИТО ловце. Године 1945. марка се удружила са „Трајамфом“ у „Стандард-Трајамф-Интернешенел“ да би почела да производи исто тако чувене тракторе ФЕРГУСОН. Међутим, педесетих година опет је дошло до финансијског потреса и предузеће је обновљено тек 1961. под фирмом „Лејланд Моторс Лимитид“. На слици је првенче некадашњег „Стандарда“ са једноцилиндричним мотором запремине 1930 кубика.

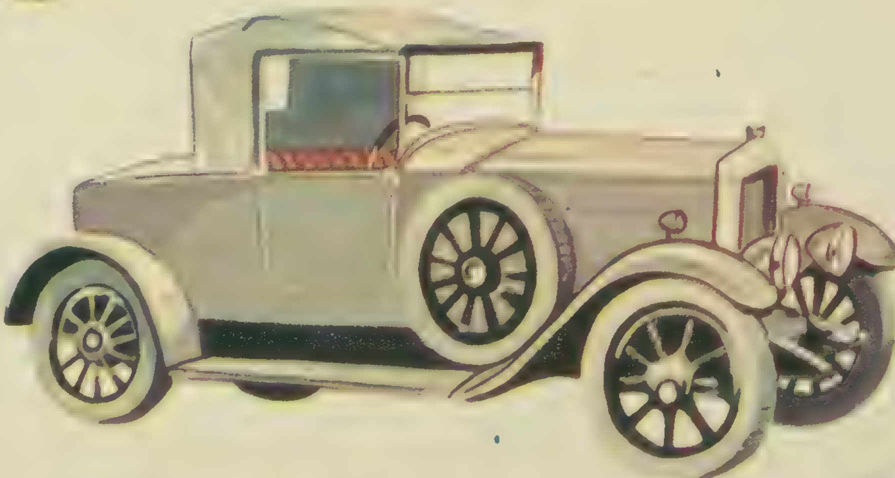
ЛАНКАСТЕР 12CV, 1903.

Овај модел је, у ствари, нешто дотеран и углађен ДАЈМЛЕР са двоцилиндричним мотором запремине 4030 кубика. Фабрика „Ланкастер“ постојала је само до 1931. године, када је припојена британском „Дајмлеру“. Иначе, њено прво возило појавило се још 1895. године.

НОРТ — ЛУКАС, 1922.

Имао је пет цилиндара распоређених у облику звезде, ваздушно хлађење, запремину од 1460 кубика и независно вешане точкове. Овај прототип био је оригинално замишљен не само по конструкцији већ и по изгледу, што слика довољно јасно показује. Ипак, као и други превише смели модели, никада није доспео до серијске производње.

ТРАЈАМФ »СЕДАМ«, 1923.

Модел на слици има четвороцилиндрични мотор од 832 кубика и хидрауличне кочнице. После њега фабрика „Трајамф“ започела је производњу осредњих возила који су, у ствари, били копија аутомобила АЛФА РОМЕО. До препорода фирме дошло је појавом спортских аутомобила ТР, прављених по угледу на „Стандардове“.

КРАЈ

Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ХИТ страна

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

О ЈЕДНОЈ МЛАДОСТИ

Композитор: **Карло Метикош**
Текст: **Ивица Крајач**
Изводи: **Јосипа Лисац**

Једна младост.
Један свијет наде расте тихо у срцу твом.
Други, за те, свој свијет граде
с мало праве истине у том.
Причају ти приче и свака има свој сретан крај,
ал' прешутују да тај свијет гради баш твог Сунца сјај.
Једна младост.
Један дан среће,
ал' до ње још далек, дуг пут.
И док срце на свој пут креће у тај свијет, оцвао и жут,
одједном ће схватити све ...
Како нигдје нема пламена тог.
Попут мртве ријеке свијет тече без циља свог.
Тко зна, можда на ме чека неку други свијет?
Тко зна. И у мраку каткад никне диван цвијет!
Можда, тко зна, једна од сретних,
једна од тисућу бит' ћу баш ја?
Тко зна ... тко да зна?

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: „О ЈЕДНОЈ МЛАДОСТИ“ можете чути у **понедељак, 14. јануара** у емисији **ВЕЧЕ УЗ РАДИО** која се налази **на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа.**

ЈА, ЈОСИПА ЛИСАЦ!

„Слушајте! Године 1961., када сам имала 11 година, постала сам члан дјечјег хора РТ Загреб под вођством великог педагога Динка Фијана. Тај човјек је мени много значио. Усадио је огромну љубав према музици, упутио ме на један професионални рад и ја сам схватила, без обзира што то може сада изгледати као једна стара фраза, да је музика нешто најљепше. Ишла сам у школу, била одличан ученик али моја највећа љубав била је — музика. Она је мене сасвим окупирала, опијала, давала вољу да истрајем и све савладам. Не знам сигурно али вјероватно сам у тој љубави и оданости према музици и од те музике потајно очекивала нешто више што тада нисам ни знала...

У то вријеме нисам слушала забавну музику већ искључиво озбиљну. И мада у хору нисмо увијек пјевали ту музику ја сам јој била у потпуности привржена. У договору са мојим педагогом одлучила сам наставити школовање гласа. Професор је сматрао да посједујем феноменалан таленат и да треба да постанем оперска пјевачица. И тако

је било седам година. Тада сам и све научила јер то је била права, велика школа. Али све је то нешто сасвим друго од овога што данас пјевам. Све је изгледало као уводни период у каријеру оперске диве. Остала сам још неколико година у хору и као његов члан путовала по свијету и освајала награде. Били смо најбољи хор на чувеном фестивалу у Лилу 1961. године. Затим Париз! Дубровачке љетње игре! У Кнежевом двору ми, дјечји хор, наступали смо сат времена! То је био велики комплимент, награда... Па путовања, наступи...

И онда, било ми је 17 година, ухватило ме је нешто необично. Слушала сам радио, знала скоро све пјесме и наједанпут ми је синуло: желим да будем пјевачица забавне музике! То је била страшна одлука. Сјећам се, рекла сам себи: ништа не могу бити него пјевачица! И тако је остало...

Знате шта, данас пјевам зато што волим пјевати. То је моје опредељење. Као што други воле и раде свој посао тако ја волим овај свој. Само, мене музика много не обавезује! Ја се забављам. Ја волим да јој се препустим.“

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ?

E L P
ELP Apreciation Society
38-a, Elphinstone Road
Southsea, Hants.
ENGLAND

БЕЗИМЕНИ

„Безимени“ нису непознати иако су чланови овог краљевачког састава релативно млади. Већ три-четири године овај квинтет средњошколаца са пуно успеха забавља младе широм Србије. Познати су и учесницима Омладинске радне акције „МОРАВА 73“. Прошлог лета су као гости пионирске чете „Политикиног забавника“ одржали успео концерт за бригадире у насељу Ломница поред Крушевца. „Безимени“ су имали и више „званичних“ успеха: прво место на гитаријади у Трстенику, друга награда на фестивалу поп музике у Санаду, а свирали су као гости на концерту мађарских група „Оранж Таурус“ и „Сиријус“ у Београду. Направили су и неколико снимака за емисију „Вече уз радио“. Имају веома квалитетну опрему и верују да их тек у 1974. години очекују прави успеси.

Чланови „Безимених“ су: Јањић Драган - Кики, бубњеви; Вучковић Драгослав - Вучко, певач; Милојчевић Зоран, гитара; Пантовић Зоран, бас гитара и Ристовски Лазар - Лаза, оргуље.

НОВОСТ ЗА 1974. ГОДИНУ

Рони Плонк Ленн, дугогодишњи бас-гитариста „Смол Фејсиса“ и „Фејсиса“ кренуо је пре неколико недеља на турнеју по Енглеској предводећи своју нову групу „Слим Ченс“ (SLIM CHANCE). Занимљиво је да познати басиста путује у правом циркуском вагону, у коме станује са породицом, док концерте одржава под великом шатром. Своју одлуку Рони објашњава овако: „Старим циркуским вагоном стижем и у места у којима се сличне приредбе никад нису одржавале. Подигнемо шатру и сала за концерт је спремна. И што је најважније ми ту нашу салу одлично познајемо и немамо проблема са озвучењем.

Акустика је у њој практично идеална. Убеђен сам да „циркус-рок“ има велику будућност“.

БЕРЗА ПЛОЧА

Дајем 150 различитих поштанских маркица за једну ЛП плочу америчке или енглеске групе. Услов је да су плоче у добром и очуваном стању.
Ускоковић Зоран,
Ђуре Салаја 9б,
81000 Титоград

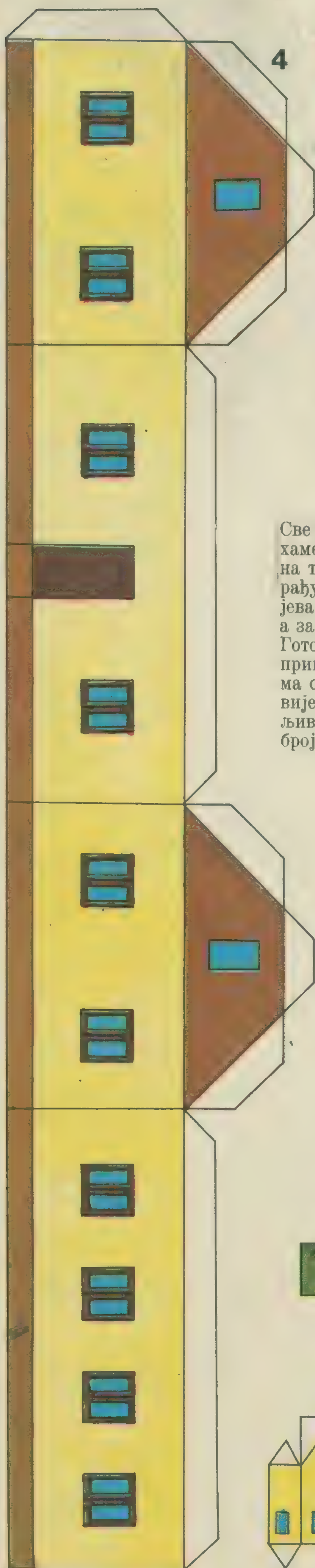
Купујем добро очуван албум групе »Faces« »Ooh, la la«, а продајем добро очуване сингл плоче: „Даниел“ Елтона Џона и „Младост мога града“ од групе „Нови фосили“.
Весна Селаковић,
Октобарске револуције 20/III,
57000 Задар

* * *

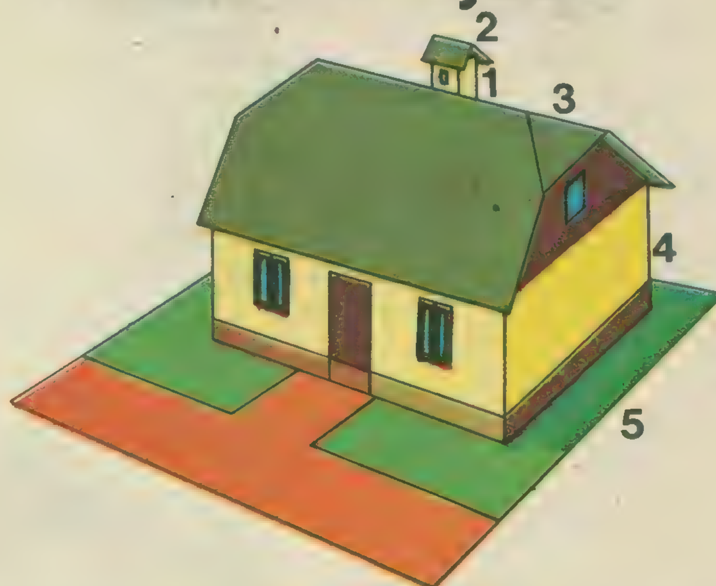
Продајем постере поп-група и певача. Сви заинтересовани нека се јаве на адресу:
Ристић Миша,
Драгољуба Ристића 9,
11050 Београд

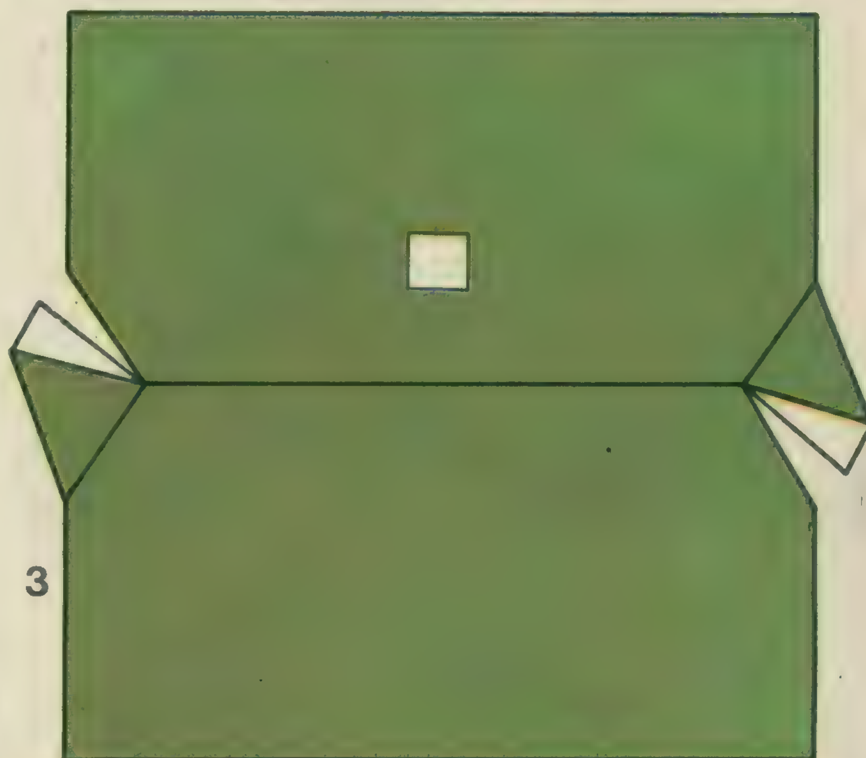

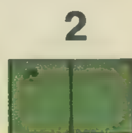
СЕОСКА КУЋА ИЗ ХРВАТСКОГ ЗАГОРЈА

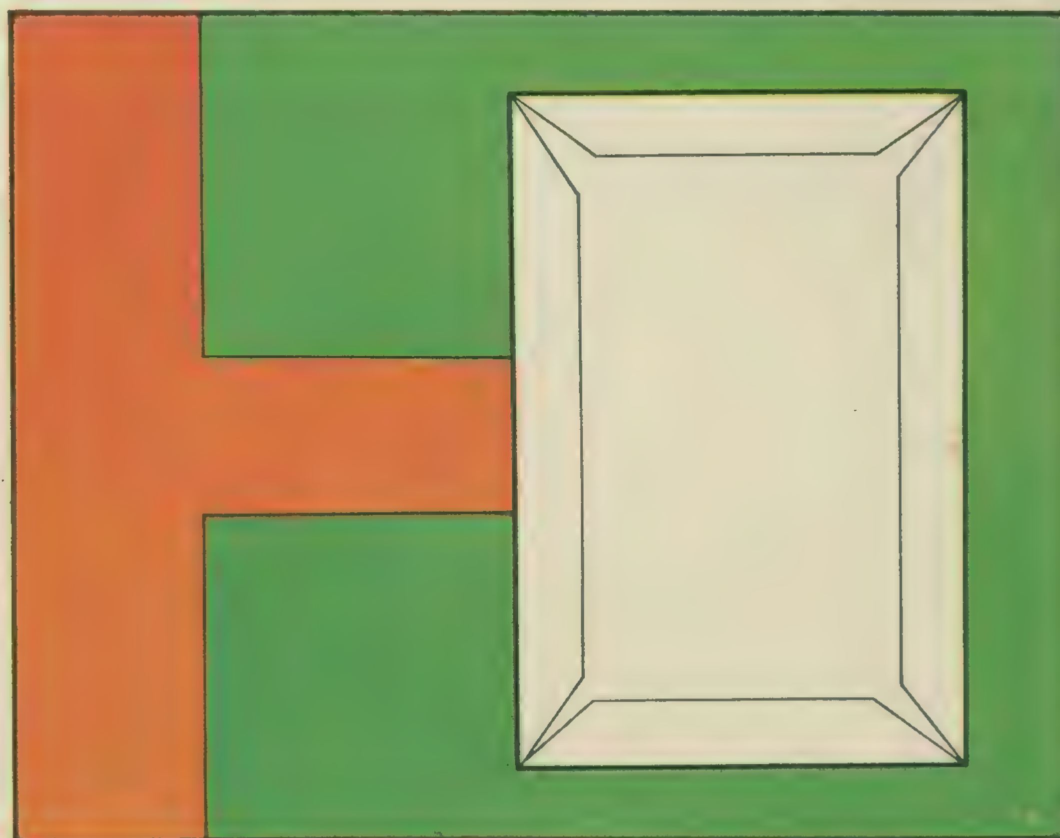

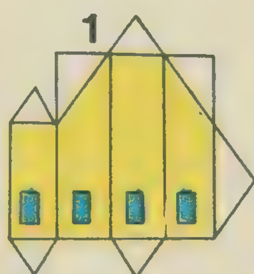
Све делове нацрта залепи на хамер а постоље **(5)** залепи на тврђи картон. Делове обрађуј према редоследу бројева. Почни од димњака **(1)** а заврши са зградом **(4)**. Готов модел сачувај да би га прикључио осталим моделима сеоских кућа из Југославије које ће Забавник објављивати у својим наредним бројевима.

МИ — РИЗ

ФАНТАСТИЧНА ХУМОРЕСКА

САПАТНИК

ЈАНУШ ЗАЈДЕЛ

— КАД МОЈ АПАРАТ ПОЧНЕ ДА СЕ УПОТРЕБЉАВА, НЕСТАЋЕ ИЗРЕКЕ: »ПО ТУЂИМ ЛЕЂИМА НИ СТО БАТИНА НЕ БОЛИ«.

Михал, лекар-терапеут, скиде наочари и протеже се. Затим се заједно са столицом окрете према прозору и са задовољством стаде да посматра пролећно зеленило травњака који се пружао пред поликлиником. Насупрот њему, на крову Института хомондалних аутомата, лењо су се покретале казаљке електронског часовника. Било је четрнаест часова и педесет девет минута.

— За данас је вала доста! — помисли Михал и стави блок с рецептима у фиоку свог стола. — Тридесет два пацијента за данас заиста је много, чак и кад се служиш аудијагностичарем.

Време је споро протицало. Бојажљиво куцање на вратима трже га из размишљања. Он тешко уздахну, гласно рече „Слободно" па, и непогледавши онога ко је ушао, додаде по навици:

— Скините све са себе и лезите на апарат за дијагнозу. На шта се жалите?

— Па ето, докторе, стално ме нешто свлби и свлби. Ево овде, испод лебала. Свлби и пече! — одговори промукли глас.

Коме је лакше?

Михал подиже поглед и улгеда насмејано лице инжењера Рајса.

— Ах, то си ти! — обрадова се он. — Расположење ти је, као и увек, на висини. Није те изморио ни шесточасовни рад. Усталом, лако је вама са аутоматима. Вероватно они све раде за вас. А мени сад није до шале.

— Не завиди другоме... — одврати инжењер. — Зашто се буниш? Ти бар радиш с људима и с њима се увек можеш некако споразумети, чак и ако су болесни. А како да се ја споразумем с поквареним аутоматом...

— То само на први поглед тако изгледа. А знаш ли ти колико пута дође мени болесник па не уме да ти каже ни где га боли ни како га боли. Аутоматски дијагностичар такође не може увек да помогне...

— Због тога сам баш и дошао — прекиде га Рајс. — Разговарали смо о томе и пре неколико месеци, сећаш се? Обећао сам тада да ћу размислити. Ево, размишљао сам и... нешто смислио.

Инжењер отвори своју ташну, извади из ње неколико кутијица повезаних жицама, неке држаче, електроде, клешта.

— Ако имаш мало времена, ја ћу све то одмах да инсталирам. Ово је додатак аутодијагностичару. Мој лични проналазак. Генијалан изум! Ипак, потребно ми је твоје мишљење...

— Хоћеш ли ми најзад рећи о чему то говориш? — нестрпљиво му упаде лекар у реч.

— То је консензор, сапатник, саосећајник. Назови га како хоћеш — говорио је инжењер завлачећи се, са шрафцигером у зубима, под дијагностичку столицу и вукући за собом своје кутијице.

— Извади шрафцигер из уста и говори јасно. Консен... шта?

— Консензор или сапатник или саосећајник — понови Рајс извлачећи се испод столице. — Придржи ми електроде. А можеш и одмах да их причврстиш за лактове и слепоочнице и седнеш на ову столицу.

— Зашто хоћеш да ме прегледаш? Зар тако бедно изгледам? — прилично уплашено запита доктор.

— Ни говора. Изгледаш као мајска ружа. Није у томе ствар. Помоћу мог апарата прегледаћеш пацијенте. Боље речено, помоћу њега ћеш их испитивати. Рекао сам ти већ да је то додатак за твој аутодијагностичар. Апарат ће хватати биотокове пацијента и пошто их појача и трансформише преносиће сигнале на твој нервни систем. Укључивши консензор ти ћеш осећати исто оно што осећа и твој пацијент који лежи на дијагностичкој столици.

Права револуција

Михал неповерљиво погледа Рајса.

— Нека шала? Не шали се с тим стварима. А ако говориш озбиљно онда ће то бити прави преврат у дијагностици, револуција у медицини!

— И јесте револуција, да знаш. Ја се, додуше, често шалим, али ако се нечег прихватим, онда то радим више него озбиљно. Усталом, сад ћеш се и сам уверити.

— Па то је величанствено! Значи, уместо да водим с пацијентима дуге бесплодне разговоре о томе „где вас боли, како вас боли", ја ћу одмах **осетити** да с твојом, рецимо, јетром није нешто у реду или да имаш запаљење слепог црева...

— А колико је то тек хумано! — прихвати инжењер. — Постићи ће се **истоветност осећаја** код лекара и пацијента. Кад апарат уђе у широку употребу, изумреће изрека „по туђим леђима и сто батина не боли". Бар што се тиче лекара.

— Да га испробамо?

— Оставићу ти апарат на неколико дана — одговори инжењер. — Потом ћу га поново узети да га усавршим. Јер ово је, као што видиш, само експериментални примерак... Али ако хоћеш, можемо га одмах испробати. Јеси ли како треба причврстио електроде? Тако. Ја ћу сад да легнем на дијагностичку столицу. Тако. Сад укључи овај контакт, окрени прекидач...

Михал је читав минут седео напрегнут као струна, а затим није више издржао.

— Здрав си као бик! — рече готово разочаран. — Или твој апарат не вреди ни луле дувана. У сваком случају, ја ништа не осећам... јаооој!!!

Михал се готово сручи са столицу на којој је седео трљајући руку.

— Ништа нарочито — засмеја се инжењер. — Наука захтева жртве! То сам ја само убо себе чиодом. И ти си осетио убод!

Михал је посматрао дечака и иронично се смешкао.

— Па, кажеш да те ту боли?

— Јооj! и те како боли, докторе!

— Онда би морало и ту да боли?

— Боли и ту, још више, докторе!

— Знаш шта — и лекар лако пљесну дечака по задњици. — Одмах да се чистиш одавде и правац школа. Из чега данас имаш писмени?

— Али ја...

— Из чега имаш писмени?

— Из математике — поцрвене де чак и спусти главу.

— Онда трк и желим ти успех.

Кад је дечак изишао, лекар се кисело насмеши.

— Следећи! — рече у микрофон.

У ординацију тихо уђе постарији човек и следећих неколико минута Михал је заједно с њим осећао реуматичне болове. Другог пацијента донели су право из кола за хитну помоћ. Стењао је и шкрипао зубима од болова. Тек што су га положили на дијагностичку столицу Михал је искључио апарат.

— Одмах на операцију. Акутно запаљење слепог црева — добацио је болничарима.

Када су изнели пацијента Михал се још држао за стомак. А кад је то приметио из гласа се насмејао. Па њему су слепо црево извадили још пре неколико година!

Осветићу ти се!

Консензор је убрзао процес постављући дијагнозе тако да је тог дана Михал завршио посао много пре истека радног времена. У пола три већ је седео за писаћим стројем и покушавао да састави похвалан извештај о апарату инжењера Рајса. Али, није му полазило за руком јер баш није био вичан перу. У четврт до три дошла је једна пацијенткиња с мигреном и опет је требало стављати електроде. Непријатна женина главобоља, коју је за тренутак осетно, потпуно му је убила вољу за писањем. Кад је она отишла сео је на своју столицу, окренут према прозору, и чекао крај радног времена. Пролећно сунце сијало је високо и Михал је у мислима већ шетао парком кад се зачула шкрипа врата и нечији тешки кораци. Он склопи очи и не окрећући главу рече:

— Лезите, молим, на дијагностичку столицу.

— Опростите, нисам вас разумео. На шта да легнем? — одговори му дубок, једноличан глас.

— Лезите на ону столицу са обореним наслоном.

— Схватам. Јасно. Већ лежем.

„А како би било да покушам да поставим дијагнозу само на основу онога што сам будем осетио, не постављајући пацијенту ниједно питање, чак и не гледајући у њега?" — помисли лекар и укључи консензор.

У истом тренутку осети како му телом полетеше неки чудни мрави, нерви су му подрхтавали као да кроз њега пролази електрична струја и он изненада задрхта од **снажног потреса кондензатора високог напона у пределу филтрова погонских батерија**, а затим га нешто тако шчупа у **трансдуктору саморегулације** да је поскочио на својој столици.

Михал у трену искључи апарат и тек тада погледа пацијента: на дијагностичкој столици лежао је човеколики робот.

Лекар тресну песницом по столу.

— Напоље! Губи се! Пријемна ординација за роботе и аутомате је на другој страни улице.

— Опростите, — човече — рече робот с прекором у гласу. — Изиђи ћу!

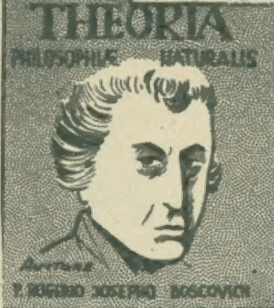
Лекар паде натраг у своју столицу трљајући слабину на месту непостојећег трансдуктора. Затим прискочи прозору и погледа на улицу. На плочнику су стајали инжењер Рајс и робот. Робот је нешто причао инжењеру, а овај се толико смејао да су му сузе текле.

Михал отвори широм прозор и викну.

— Хеј ти, проналазачу! Осветићу се ја теби!

РУЂЕР БОШКОВИЋ

ЈА САМ ДУБРОВЧАНИН!

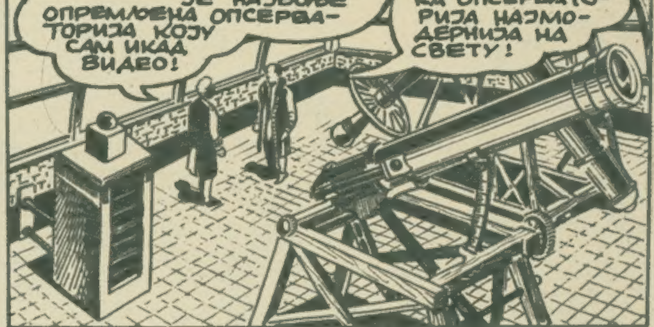

НАСТАВИЋЕ СЕ

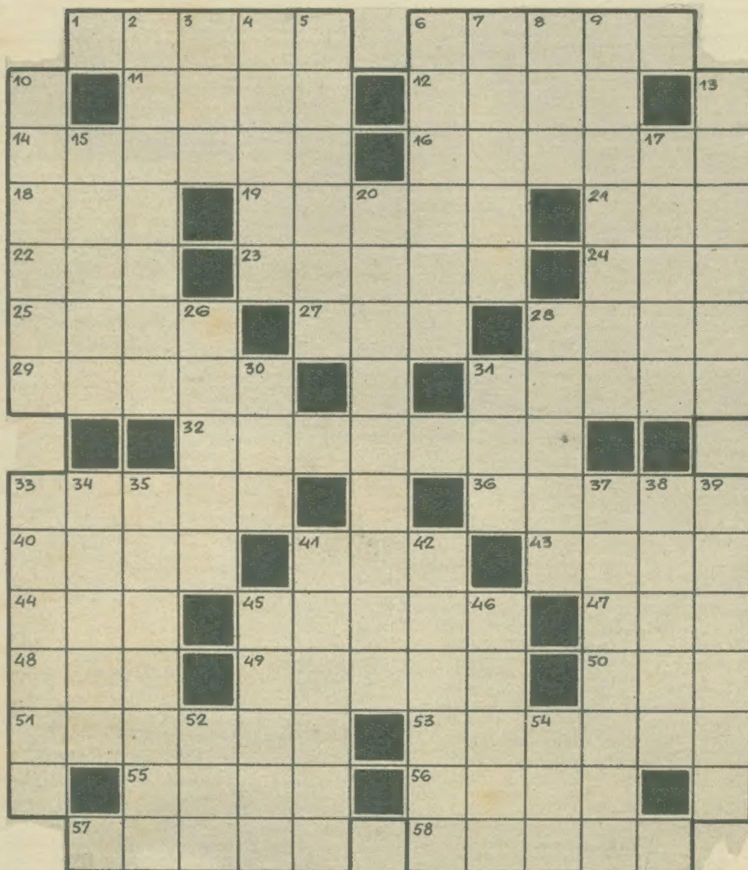
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) маторо, времешно, 6) покретни део мотора, 11) име енглеског филмског глумца (Гинис), 12) мера за хартију, 14) војнички извештај, 16) прут, штап, 18) друге, остале, 19) наплавина, 21) јужно воће, 22) шаховски израз, 23) утваре, 24) аустријска новинска агенција, 25) део коњске опреме, 27) врста папагаја, 28) зидни лук, 29) непрерађен, 31) тропска пузавица, 32) оснивач Боливије (Симон), 33) цитат, 36) женски потомци, 40) најјачи аргумент или најјача карта, 41) део луке, 43) париски спортски лист, 44) плочица за хокеј, 45) срез, 47) целокупне, 48) узвик, 49) хунски воћа, 50) пустиња у Индији, 51) горњи део куће (множ.), 53) столови (провин.), 55) напад, 56) слуга (турц.), 57) део авиона (множ.), 58) скандинавско мушко име.

УСПРАВНО:

2) врста занатлије, 3) телефонски позив, 4) део штедњака, пећница, 5) музички израз, 6) рад, посао, 7) коштуњав плод (множ.), 8) лопов, 9) јапанско острво, 10) направа за кување на шпиритусу, 13) свечана поворка, 15) летописи, 17) разлика између потенцијала двеју тачака у једном електричном пољу, 20) секирати, љутити, 26) механички човек, 28) оцат, киселина, 30) мања војна формација, 31) средство за лакирање, 33) напрегнута, 34) град у Турској, 35) град у Хрватској, 37) занос, 38) противник, 39) врста бојног отрова, 41) стил у уметности, 42) валови, 45) ров, шанац испуњен водом, 46) енглески филозоф (Бертранд), 52) коњи, 54) екипа.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) распис, 7) трубач, 13) антика, 14) ранити, 15) стар, 16) сто, 18) алас, т, ж, 19) сати, о, 21) во, 23) планина, 24) ки, 25) Обар, 27) вена, 28) трн, 29) ранац, 31) ЦЕ, 32) трка, 33) овас, 35) Тара, 37) „Аида“, 39) Ук, 41) кавез, 44) „ура“, 45) брат, 47) кара, 48) ти, 49) пролеће, 51) ос, о, а, 53) кварт, ц, т, 55) мана, 58) оса, 59) мрва, 61) ананас, 63) статив, 65) таленат, 66) аркада.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тромесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тромесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: DM 46 — $ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 I тел. 22-711.
На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ПРВА ПОДМОРНИЦА И ПРВИ ГРАМОФОН

Драги Забавниче,
желео бих да ми одговориш ко је први направио подморницу и када.

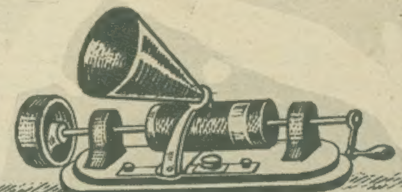
Никола Ђорђевић,
Стара Пазова

Иако замисао о средству које би могло ронити и кретати се под водом потиче још из V века пре наше ере, прву подморницу направио је холандски лекар Корнелијус Дребел у XVII веку. Године 160. Дребел у Лондону гради подморницу од дрвета, обложену кожом. Његову подморницу покретало је 12 весала и могла је ронити на дубини од 3 до 5 метара.

Драги Забавниче,
молим те да ми одговориш ко је први конструисао грамофон.

Зибер Даут,
Скопље

Први апарат који је репродуковао звук изумео је Томас Алва Едисон 1876. године и назвао га фонограф. Овај апарат разликовао се од

данашњих грамофона по томе што су се бразде урезивале на плашт ваљкастог ротирајућег бубња. Репродукцију звука с грамофонске плоче први је извео Немац Берлинер 1887. године на уређају коме је дао име грамофон. Овај назив касније је прихваћен у целом свету.

WALT DISNEY

МИКИ

